

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: 431-6344

VOL. LII

Balandis — April 17, 1967

Nr. 44

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PIETŲ AMERIKOS GEROVĖ SVARBI WASHINGTONUI

LOTYNŲ AMERIKOS VALSTYBIŲ PREZIDENTŲ SUSITIKIMAS PUNTA DEL ESTE KURORTE URUGVAJUJE NEŽADA JOKIŲ YPATINŲ STAIGMENŲ — NORS JOS SVARBIAUSIAS TIKSLAS SUKURTI KĄ NORS PANASIAUS I VAKARŲ EUROPOS BENDRAJĄ RINKĄ VISUS DALYVIUS LABAI VILIOJA, TAČIAU KARTU JI SUSITINKA SU SUNKIAI NUGALIMOMIS KLIOTIMIS.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Prezidentas Johnsonas praeitą pirmadienį iškilmingai sutiko savo viceprezidentą H. H. Humphrey grįžusį iš Europos ir tą pačią dieną pats išskrido į Urugvajų prasadėjusią Amerikos žemyno prezidentų konferenciją. Tarp abiejų kelionių yra daug panašumo. Ir prezidentas, ir viceprezidentas turėjo daugiau klausytis negu duoti nurodymų, daugiau teisintis, negu įsakyti. Vakarų Europa, su amerikiečių pagalba tvirtai atsistojusi ant kojų, darosi gana sunkiai sukal-

bama ūkiškoje srityje, o Lotynų Amerika nori didesnės šiaurės Amerikos pagalbos tam, kad pasiektų Europos pavyzdžiu. Čia pat reikia pastebėti, kad Lotynų Amerika kultūriškai turi žymiai daugiau bendro su Europa negu su JAV.

Nepaisant to, Washingtonas ilgesnį laiką žiūrėjo į Lotynų Ameriką, kaip savo išimtinio įtakos teritoriją. Prezidentas James Monroe, po to kai Lotynų Amerikos valstybės atsikratė Ispanijos viešpatavimo ir vėl buvo pavojus, kad jos pateks kai kurių Europos valstybių įtakon, 1823 metais pareiškė:

"Mes turime laikyti kiekvieną jų (Europos valstybių) bandymą išplėsti savo sistemą į bet kurią šios hemisferos dalį pavojingu mūsų tautai ir saugumui".

Tai taip vadinamos Monroe doktrinos esmė, tačiau didesnė Amerikos žemyno dalis yra toliau nuo Washingtono negu Vakarų Europa. Ir šiandien JAV prieš išgalėjimas Vakarų Europoje sudarytų didesnę pavojų JAV saugumui negu jo išsivertinimas tolimoje Argentinoje ar Čilėje. Iš kitos pusės, visos Lotynų Amerikos valstybės, išskyrus Braziliją, yra tos pačios kultūros (ispanų) palikuonės ir, iš šalies žiūrint, sunku suprasti, kodėl jos neranda tarp savęs bendresnės kalbos visose srityse.

Bandymai apjungti Lotynų Ameriką faktinai prasidėjo kartu su jos išsivadavimu. Simonas Bolivaras jau 1825 me-

tais buvo sušaukęs tam reikalui vadinamą Panamos kongresą. Pirmoji interkontinentalinė konferencija įvyko 1889-1890 metais Washingtone. Po to sekė visa eilė tos rūšies konferencijų, tačiau rezultatai kol kas buvo ne kažin kokie.

Keitėsi ir Washingtono pažiūros į savo pietinius kaimynus. Jei anksčiau į juos buvo žiūrėta kaip į kolonijas, kurias galima ūkiniai išnaudoti, tai nuo paskutinės Montevideo konferencijos 1933 m. JAV politika radikaliai pasikeitė. "Nė viena valstybė neturi teisės kištis į kitos valstybės vidaus ir užsienio reikalus" -- buvo ten paskelbta, ir prezidentas Rooseveltas žadėjo laikytis geros "kaimynystės politikos". Prezidentas Kennedy 1961 m. tame pačiame Punta Del Este kurorte, netoli Montevideo, konferencijoje įsteigė taip vadinamą santarvę pažangai (Alliance for Progress), tačiau rezultatai nebuvo per daug įspūdingi.

Dabartinėje konferencijoje buvo kalbama daugiau apie ūkinius, negu kitus reikalus, nes prieš akis stovi Vakarų Europos Bendrosios Rinkos pasisekimai. Tačiau sąlygos yra skirtingos, nors čia yra ir tokių pačių aplinkybių kaip bendra ispanų kalba. Europa yra kompaktiška, sujungta gerais susisiekimo keliais. Tuo tarpu, pavyzdžiui, tokios Meksikos gaminiai, kad pasiektų Argentiną, turi nukeliauti didesnę distanciją negu Europos gaminiai.

Tiesa, sujungta Lotynų Amerika sudarytų impozantišką 243 milijonų gyventojų bloką, kurių gamybos vidurkis vis dėlto siekia 75 bilijonų dolerių sumos. Už tat tenka sutikti su New York Times teigimu, kad kiekvienos pastangos ta kryptimi, nors jos ir nesulauktų pasisekimo, yra vertos (Nukelta į 2 psl.)

ALT S-gos SEIMO RENGIMO KOMITETAS

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Chicago skyriaus nariai, Vilties Draugijos vicepirmininko Kazimiero Pociaus vadovaujanti, sudarė ALT S-gos Seimo rengimo komitetą, kuris balandžio 4 d. buvo susirinkęs Br. Paplėnienės namuose pasiskirstyti pareigomis ir svarstyti banketo reikalus. Pakvietimai į banketą yra sukoncentruoti Bronės Paplėnienės žinioje ir gaunami paskambinus telefonu RE 7-8186. Nuotraukoj komiteto nariai. Sėdi iš kairės: Elena Matutienė, Bronė Paplėnienė, pirm, Kazimieras Pocius, Stovi Petras Vėbra, Genovaitė Modestavičienė, Severina Jušienė ir Algis Modestas. V.A. Račkausko nuotrauka

NEBĖR CHRUŠČIOVO KUKURŪZŲ

Balandžio 1 ir 2 d. Vilniaus komrežiminė Tiesoj "pirmuoju smuku grojo" V. Vazalinską ir P. Vasinauską, bolševikinio režimo iš nepriklausomos Lietuvos paveldėti agronomai. Vieno ir kito straipsniai buvo idėti vedamųjų vietose.

V. Vazalinską tarp ko kita rašė:

"Daugelis ūkių, ypačiai po pereitųjų sunkių metų, yra išsimušę iš dobilų -- jų plotai su mažėję, esamų žolių šaltas blogas... Turime vos apie 200 tūkstančių hektarų kultūrinių ir pagerintų ganyklų bei pievų, tuo tarpu kai natūralių pievų ir ganyklų, duonančių labai mažus derlius, plotai sudaro apie milijoną hektarų. Kultūrinių ganyklų poreikis pagal turimą gyvulių skaičių yra 450-500 tūkstančių hektarų".

Nė žodžio apie kukurūzus... Vazalinską, Vasinauską ir kiti jau kada bandė skatinti "žaliųjų plėtimą", t.y., kultūrinių pievų, ganyklų rengimą. Bet, esą, "rei-

kalas dar tik pradėtas spresti". Vazalinskui to ir nepaminėjus, visi atsimena, kodėl tik pradėtas: kai bandė pradėti anksčiau, tai Chruščiovas pats asmeniškai tuos pradininkus (įskaitant ir Vazalinską su Vasinausku) suniekino, išjuokė (patardamas atsklausti karių nuomonės...) ir liepė auginti kukurūzus... Tik kai "pasikeitė laikai", vėl gavo žodį "žaliesninkai".

P. Vasinauskas giria savo gimtinės -- Pasva-

lio apylinkių kolchozų vadovus ir siūlo iš jų pasimokyti, nes jie įgyvendinę svarbų agronomijos principą -- betkuriai kultūrai gerai paruošti žemę ir laiku pasėti. "Niekas niekada tik dėl plano, ir jei yra reikalas, ryžtingai daro pataisą". Tai pagyrimas už šiokių tokių savarankiškumą, ne aklą ministerijos kuriamų planų ir instrukcijų sekimą, pasiskirkimas prieš ūkininkavimą iš ministerijų viršūnių.

(Nukelta į 2 psl.)

ŽADA LEISTI ŽEMĖS ŪKIO ENCIKLOPEDIJĄ

Partijos-valdžios leidykla Mintis Vilniuje (anksčiau buvo vadinama politinės ir mokslinės literatūros leidykla) nutarusi leisti Žemės Ūkio Enciklopediją, kuri bus sianti 10 ar net 15 tomų po 400 puslapių kiekviena. Pirmasis tomas pasirodys 1969 metais, o paskui kasmet bus leidžiama po 2 ar tris tomus, atseit, visas rinkinys būtų baigtas maždaug 1975-1978 metais.

Tokios enciklopedijos reikalingumas aiškina mas tuo, kad "Ūkių vadovams, žemės ūkio specialistams, gyvulininkystės darbuotojams ir net eiliniams žemdirbiams dažnai prisireikia tai vieno, tai kitokių žinių apie žemės ūkį, kurios iki šiol išmėtos po įvairiausių žinybų". (Valst. Laikr., kovo 31)

Dėl to sumanymo iškyla dviguba abejonė.

Viena, -- argi tikrai ta leidykla gali gauti leidimą vykdyti tokią planą? Prieš beveik lygiai 10 metų ta pati leidykla užsimojė stoti į rungtynes su Juozu Kapočium ir pasiskelbė išleisianti lietu-

višką enciklopediją, 10-ties tomų, dvigubai didesnių už Bostone leidžiamuosius tomus. Irgi žadėjo leisti po 2-3 tomus per metus, taigi baigti maždaug 1961-62 metais. Bet paskui tą planą teko perplanuoti. Iš planuotų 10-ties tomų beliko trys, kurių pirmasis pasirodė tik 1966 metų gale, ir tai ne tiek enciklopedija, kiek (daugiausia kaip dviem trečdaliais) tik komunistams šiuo tuo nusipelnusių asmenų trumpų biografinių duomenų rinkinys.

Antra -- užsimojimas leisti enciklopediją, kaip rinkinį žemės ūkio specialistams bei paprastiems žemdirbiams reikalingų žinių, tėra liudijimas, kokia milžiniška instrukcijų našta yra užgulusi kolchozinių ūkininkavimą. Tik tos instrukcijos ne vien vienos kitoms "ant kulnų lipa", bet ir keičiasi, lygiai kaip nestovi vietoj nė žemės ūkio mokslas. Tad klausimas, kokia bus belikus pirmojo tokios enciklopedijos tomo vertė, ligi pasirodys paskutinytis... (ELTA)

IŠ VISO PASAULIO

* NATO VYR. ŠTABO VIRŠ. gen. Lemnitzeriui Prancūzijoje atsisveikinant su paranchų štabo karininkais, Prancūzijos gen. štabo viršininkas gen. Charles Ailleret, paaiškindamas, kodėl prancūzų kariuomenė išeinanti iš NATO (o NATO iš Prancūzijos), mandagiai, Prancūzijos vardu, palinkėjo "geriausios semkės taikos išlaikymo darbe".

Jei taika nebūtų išlaikyta, Prancūzija viena iš pirmųjų tai pajustų...

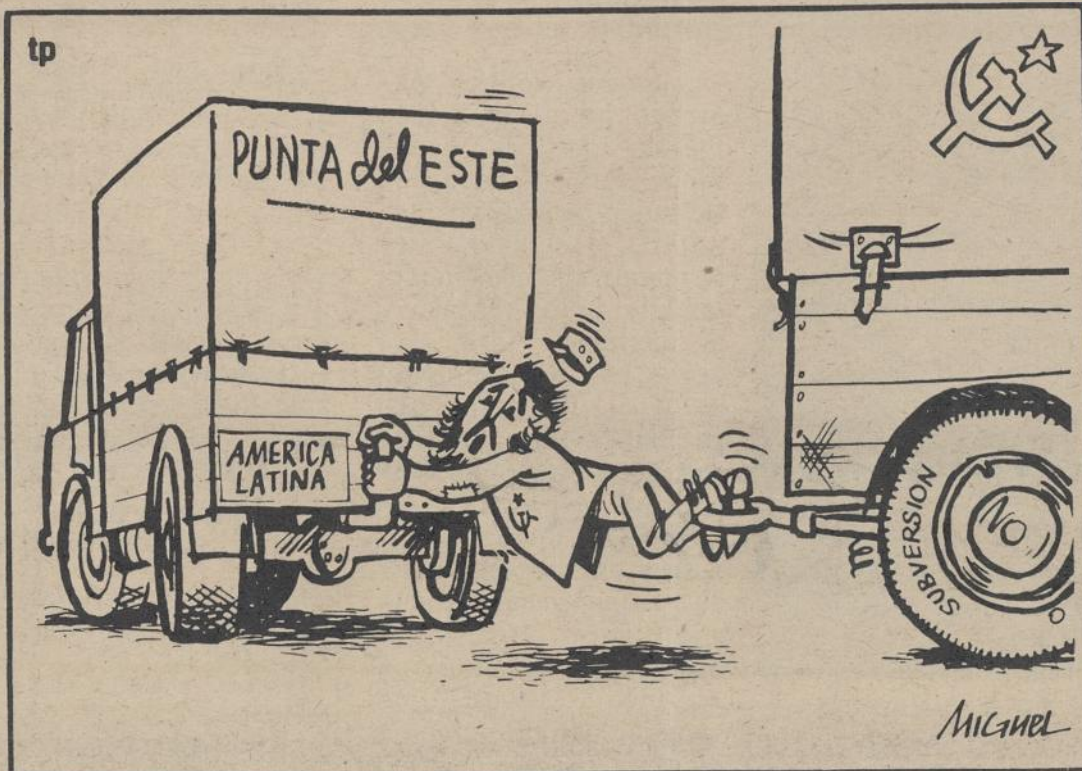
* ŽINOMA AMERIKOS LEIDYKLA išleido Mao Tse-tungo kalbų citatų anglišką laidą. Knyga turi gerą pasisekimą studentų bendrabučiuose. Savo angliškajai laidai papildyti, R. Kinijos vyriausybė yra užsisakiusi šimtais egz. amerikoniškos laidos, kuri, pagal R. Kinijos žinių agentūrą "šviečia kaip žiburys tamsiausiose pasaulio kampuose". Sovietų humoro laikraštis Krokodilas vienoje iš paskutiniųjų savo laidų ir klausia, ar turėtų amerikoniškąją laidą nesiektiama Mao padaryti "dolerinių milijonierium".

* VALSTYBES DEPARTAMENTAS turi naują galvosūkį: Sov. S-ga pasisidulė statyti didžiulę turbiną Amerikoje Grand Coulee užtvankoje. Paprastai tokie darbai atiduodami varžytinėms, bet gi visiems aišku, kad Sov. S-gai kainos tokiu atveju nedaug ką reiškia. Be to, atrodo, kad Valst. Departamentas -- tiltų statyme ne kažin ką laimėjęs -- siekia nors sovietiškos turbinos...

* RESPUBLIKONŲ SENATORIUS Th. Morton, prisidėjęs prie konsulinės sutarties su Sov. S-ga pravedimo Senate, dabar aktyviai reiškiasi remdamas prez. Johnsono siekius Rytų - Vakarų prekybos santykiams išplėsti ir pagyventi.

* 1,155 RYTŲ VOKIETIJOS pabėgėliams pavyko nugalėti mūro sieną ir minų laukus 1966 metais. Toji statistika nesako, kiek yra prie sienos ir minų laukuose žuvusių ar pagautų.

* PASAULINIŲ LEDO RUTULIO pirmenybių metu Vienoje 67 žmonės iš Rytų Europos valstybių paprašė Austrijos vyriausybės pabėgėlių teisų.

Castro: -- Vyrai, nepalikit manęs!...

Nuomones ir pastabos

Kas mus skiria -- amžius ar asmens struktūros būdai?

Bronys Raila labai vykusiai išdėstė keturvėjininkų maišto pasireiškimą Lietuvos nepriklausomybės pradžioje ir patiekė jo vertinimą. Jis sako, kad tai nebuvo vien vaikelių pasireiškimas prieš senelius, kaip jį aiškino maištininkai ir suprato stebėtojai.

Iš tikrųjų, tai buvo visuomeninis sąjūdis literatūriniu pavidalu, kurio šaknys siekė gilesnį politinį pagrindą. Norėčiau savo trиграšiu prisidėti šiai problemai aiškinti.

Visuomenė ir valdžia susideda iš žmonių, kurie yra skirtingų dvasinių ir energetinių būdų, ir turi tam tikrus santykiavimo pavidalus. Pastaruosius mėgino nusakyti Sokratas, Platonas,

Dr. MARTYNAS KAVOLIS

Montesquieu, Rousseau ir kiti. Jie nebuvo valstybės valdžios vyrai. Jų principų negalima lengvai perkelti kitosna gyvenamojo laikotarpio ir vietos sąlygosna. Yra lengva kritikuoti, kas daroma, bet sunku sukurti kas geresnio.

Pedagogas Kazimieras Jokantas sakydavo, kad lietuvių suvažiavimuose rusų laikais pasireiškė dviejų rūšių žmonės, kurių vieni vadovavosi politine lietuvių tautos nepriklausomybės idėja ir antri vadovavosi ekonominio gerbūvio siekiu aukštesnių kainų už kiaules pavidalu, paliekant valdymą valdžiai, ir rusų valdžia valdė kurstydama vienus prieš kitus. Dviejų skirtingų politinių pažiūrų žmonės pasireiškė Lietuvos nepriklausomybės laikais 1926 metais, kai dogmatikai stengėsi išlaikyti demokratinę idealą kiekviena kaina, o praktikai griebėsi perversmo lietuvių tautos nepriklausomybei nuo rusų agresijos gyvenamųjų komunistų pasaulinės revoliucijos metu apsaugoti. Bet žmonės yra riboti savo dvasiniais ir energetiniais gabumais, kurie gali juos iškelti ar sunaikinti krizės metu. Nėra žmogaus, kuriame būtų darniai sujungti gero plano ir vykdytojo gabumai. Generaluose vieni geri generalinio štabo strategai, kiti geri fronto kovotojai, o treči gal neturi savo struktūrinio veido. Gerovės valstybininko ir administratoriaus uždavinys yra parinkti geriausią asmenį susidariusiai vietai.

Perversmo vykdytojais 1926 m. tautai vadovauti krizės metu parinko Antaną Smetoną, kuris buvo mąstančios asmenybės simbolis, ir Augustiną Voldemarą, kuris buvo veikiančios asmenybės simbolis. Tat atitiko maždaug europėjinei konstitucinei santvarkai, kad valstybės prezidentas būtų valstybės smegenys ir ministrų pirmininkas būtų valstybės raumenys. Tuo tarpu Smetona dogmatiniai mėgo graikų filosofus ir praktiškai idealizavo prezidentinę santvarką Amerikos Jungtinės Valstybės, pagal kurią išrinktas prezidentas yra nepriklausomas vadovas su ministrų ir jų pirmininku kaip prezidento sekretoriais.

Visuomenė ir valdžia pasireiškia demokratiniais ir autoritariniais pagrindais, pritaikytais gyvenamojo laiko ir vietos sąlygoms. Naujai susikūrusi Lietuvos valstybė negalėjo kopijuoti tokią demokratinę santvarką, kuri veikė senose demokratinėse valstybėse; ir ji negalėjo įvesti politinį vienos valdančios partijos režimą,

kuri matėm bolševikų ir fašistų santvarkose, nes mūsų visuomenėje tam trūko sąlygų ir žmonių. Bet visvien Lietuva turėjo turėti savo tautos atstovybę. Tuo tarpu Seimas buvo sutrukdytas 1926 m. perversmo pasireiškimais. Bet lietuvių Tautininkų Sąjunga, kaip organizuotos lietuvių tautos dalis, stengėsi reikšti šioji tautos atstovybės pakaitalo balsą valdžiai, kol geresnio atstovybės pasireiškimo neturėjome. Pagal prezidento Smetonos pažeidimą, šalia sąjungos centro valdybos eilinių posėdžių savo būstinėje, jos centro valdyba kas savaitę rinkosi pirmiau pas ministrų pirmininką ir vėliau pas prezidentą visuomenės balsui valdžiai pareikšti. Buvo daug kalbama, bet trūko akcijos. Kartą Prezidentas Smetona pareiškė, kad kariuomenė jį pastačiusi valdžios priešakyje ir jis nereikalingas sąjungos skatinimo. Taproga centro valdybos vadovybė pareiškė, jog sąjunga dažnai nematanti, kad Tautos Vado valia siektų už jo asmeninio kabineto sienų.

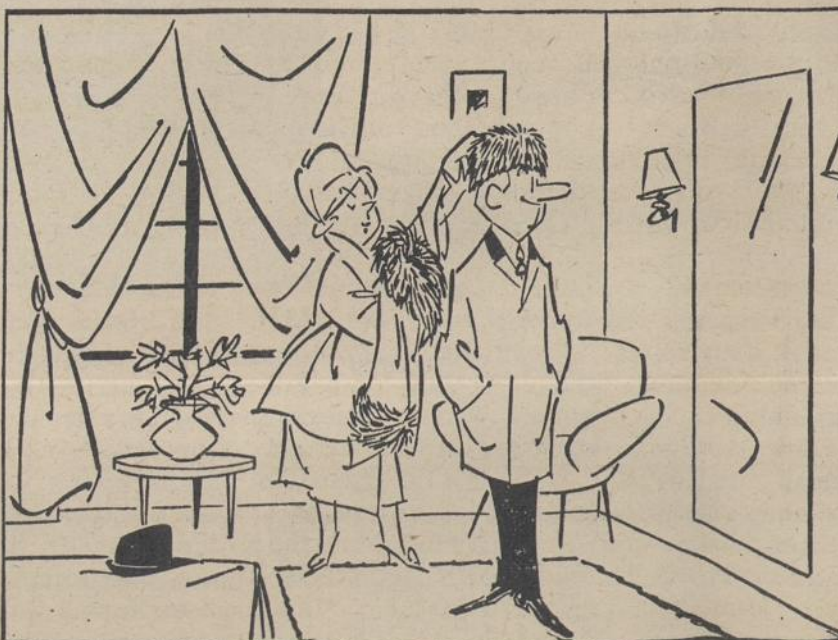
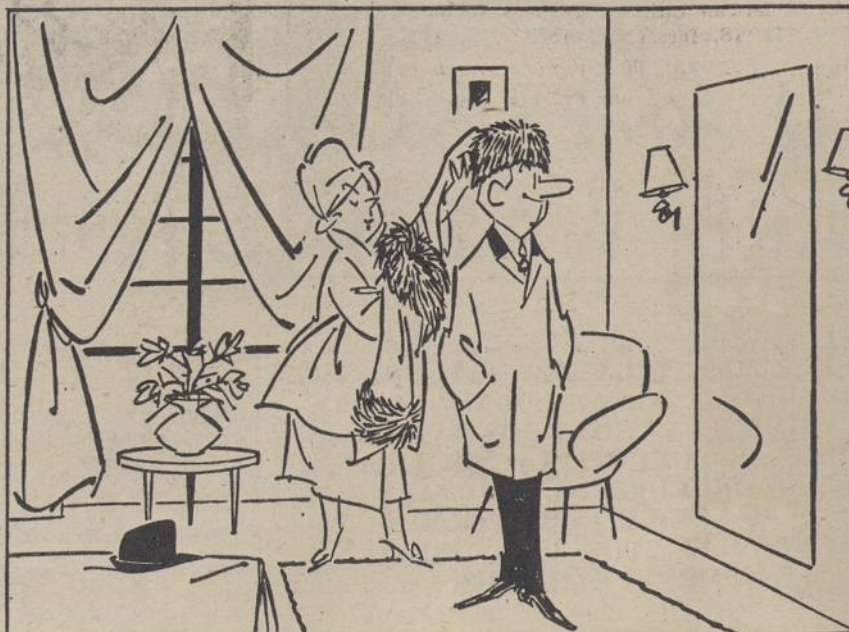
Autoritarinės valdžios pasireiškimuose pastebėdavome netobulumų. Ji nepateisina, mai pasielgė su savo kariais politiniams oponentais. Jų tarpe buvo Jonas Lapėnas ir kaikiurie sukilėliai kariuomenėje. Maištaujančiams ūkininkams nurašinti, teismo valdžia 1935 m. iškėlė kaltinimą Lapėnui dėl neteisingo pasipelnymo Maisto bendrovės biniais. Jam buvopaskirta kardomoji priemonė iki teismo laikyti jį kalėjime "kad nepasislėptų nuo teismo". Jis buvo išten paleistas su sugadinta širdies sveikata ir mirė 1937 m. nesulaukęs savo galutinio pateisinimo teismo sprendimu. Vėliau jo turto vos užteko skoloms apmokėti. Kalėjimo kardomųjų priemonių iki teismo buvo skirta kairiuriams "sukilėliams" kariuomenėje, kuriems ji buvo nepateisinama dėl kaltinimo objekto, jų intencijos ir sveikatos, bei jiems vėliau teismo suteiktos bausmės ar pateisinimo. Kaikiur mums reikėjo daugiau esminio teisingumo vietoj formalinio teisingumo kevalo. Kas galvojo apie atlyginimą už moralinės skriaudas? Ar nereikėjo mums leigalaus tautos balso pasireiškimo šalia savo Prezidento gerbimo?

Lietuvių Tautininkų Sąjunga susidėjo iš senesnio ir jaunesnio amžiaus, nors jautėm, kad dauguma pageidauja veiklesnės akcijos plano sudaryme ir jo vykdyme. Antanas Merkys buvo laikomas akcijos tigras, kol jis buvo laisvas pilietis, bet pasirodė avinėlis, kuomet buvo įkinkytas valdžion. Jis pa-

SEPTYNIŲ SKIRTUMŲ GALVOSŪKIS Nr. 4

Kopijuodamas piešinį, dailininkas tyčia padarė septynias klaidas. Palyginkit abu piešinius ir bandykit surasti tuos septynius skirtumus.

Teisingą sprendimą rasite šiame numery kitoj vietoj.

NEBĖR CHRUSČIOVO KUKURŪZŲ...

(Atkelta iš 1 psl.)

O rusiškoji bolševikinė valdžia vistiek tebeūkininkauja iš Maskvos. Ne kas kitas, o partijos centro komitetas ir centrinė imperijos valdžia nurodė priemones, kaip apsaugoti dirvas nuo erozijos, tai yra, nuo vėjų išpūtimo ar vandens išplovimo. Tiesa, tų bėdų daugiausia esti Kazachstane, Pavolgyje, dar Ukrainoj, Moldavioj. Tačiau ir Lietuvoj visi laikraščiai tą, apie du trečdalius puslapio užėmusią instrukciją nuolankiai skelbė. (ELTA)

JUOKIASI IŠ SAVES...

Vilniuj išeinanti Tiesa (Nr. 78) atspausdino savo bendradarbio M. Antanaičio surinktus Tiesoj ir kituose vietiniuose laikraščiuose patebėtus žurnalistinius "deimaniukus".

Šeimos galva -- bulius -- palaidas triumfuoja vidury bandos, dargi be "auskaro" šnervėse. Taip sakant, entuziastingai organizuoja veislinį darbą. (iš straipsnio)

Pagal gautą straipsnį "Šeima ir buitį" padarytas nuorašas ir iškabinta vairuotojų-konduktorių kambaryje savęs atpažinimui. (iš atsakymo redakcijai)

Nelaimingo atsitikimo aprašymas (ligonio žodžiais): "Užsigavo, mušdamas žmoną..." (iš ligos istorijos)

Ateitis priklauso bekonams. (Straipsnio pavadinimas)

Pas mus klientai su rūbais neaptauja. (Skelbimas valgykloje)

Libiausiai patinka oro prog.

nozės skelbimai todėl, kad jie retai tepasivirtina ir tik žmonės nuotaiką pataiso. (iš atsakymo į laikraščio anketą)

Atsakydami į Jūsų kritiką, kad... kolliuose iš paršavedės gauta labai maža paršelių, pranešame, kad šiais metais minimuose kolliuose išrinkti kiti pirmininkai. Taip pat pakeisti fermų vedėjai. Ir padėtis žymiai pagerėjo. (iš atsakymo redakcijai)

Daugiau dėmesio fermoms, žmonėms. (Straipsnio pavadinimas)

Gerti reikia mokytis, draugai! (iš kalbos prieš girtuokliavimą)

A.B. dirba mėsos kombinate nuo 1960 metų. Jis užsirekomendavo kaip sąžiningas ir tvarkingas darbuotojas. Kolektyve turi gerą autoritetą. 1965 metų liepos 23 d. pavogė 3,4 kilogramo mėsos, už ką buvo nubaustas 10 rublių bauda... (iš charakteristikos)

Kokią išspausdintą medžiagą jūs laikote nevykusia ir kodėl? -- Esu bemokslis ir negaliu atsakyti... (iš atsakymo į laikraščio anketą)

Žmonai prašant, pavardės nenurodau... (iš laiško redakcijai)

Nelaimingo atsitikimo ant vandens atveju skambinti telefonu 3-28. (Skelbimas ant keltos per Nemuną ties Druskininkais)

O kodėl tokios alinės nevalia paversti tik kultūros židiniu, kur būtų vedamas rimtas priešalkoholinis aiškinamasis darbas, jei prekybininkų norai vesti šitai priešalkoholinį auklėjimą sualkoholinių gėrimų pagalba būtų tikrai nuoširdūs. (iš laiško redakcijai)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

DIRVA

The Lithuanian Newspaper

Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Kad neprabėgtų...

Įvairių esame turėję "metų". Skelbėme pavienių tautai ir jos kultūrai užsitarnavusių veikėjų ir kūrėjų metus, skelbėme bendrinius, kaip pvz., Jaunimo Metus ir pan. Vieni prabėgo blankiai, nepasiruošus, tik jų aidui kaž kur toli nuaidėjus. Jaunimo Metai paliko pėdsakų, ir tų metų reikšmė dar laukia tinkamesnio įvertinimo.

Artėja visiems dėmesį ir susirūpinimą kelianti Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 50 metų sukaktis. Nors tai ir bus sekančiais metais, bet Mūsų Pastogės redaktoriaus V. Kazoko įspėjimas, kad tai būtų ne etiketiniai, o sąjūdžio metais, yra vietoje ir laiku skelbiamas. Ruoštis ruošiamasi, komitetai paskirti, bet būtų gaila, jei tie komitetai liktų Dievo valioje minėjimo programą ruošiant.

"Neišleiskime iš akių fakto, kad švęsdami nepriklausomybės paskelbimo jubiliejų mes tos nepriklausomybės neturime. Tas ir verčia rūpintis, kad ateinantieji metai neprabėgtų vien pasyvumo ženkle", rašo V. Kazokas.

Kur ir kokie komitetai ką bedarytų ir ruošytų, didele dalimi daug kas priklausys ir nuo to, kiek tai ruošai į talką jungsis visos lietuvių organizacijos ir pavieniai aktyvesni visuomenės nariai. O ruoštis galima ir reikia ne vien tik gyvenimiškoms ir įvykdytinoms idėjomis bei sumanymais, bet ir tvirtu nusistatymu -- kiekvienam asmeniškai ryžantis tuos metus atžymėti koku specialiu išpareigojimu, kiekvienai organizacijai susikauptus tuos metus atžymėti ne prakalba ar vėliavos atsinešimu į minėjimą, bet taip pat koku ilgai paliekamu ir atmintinu darbu ir įnašu.

Mūsų visai visuomenei svarbu, kad tie metai nebūtų vien tik jos dėmesio nukreipimu į kieno nors ruošiamas iškilmes ir jose pasireiškiančius asmenis, bet kad tiems metams tinkamai atžymėti būtų įtraukta visa visuomenė.

Kaip ir ką daryti, pasiūlymų būtų galima surasti ne vieną. Bet svarbu taip pat ne vien tik iš spaudos iniciatyvos išplaukią siūlymai. Todėl ir kviečiame visas organizacijas ir veikėjus gerai apgalvotai paruoštais planais pasirodyti organizacijų susirinkimuose. Būtų gerai, jei jau dabar vienas kitas geras sumanymas pasirodytų ir spaudoje. Svarbu ne tiek skubėti su gerų norų sumanymais, kiek juos turint dar ir apgalvoti jų įgyvendinimo būdus ir galimybes.

MINTYS IR ŽVILGSNIAI

Pasiryžusiems kreiptis į Tarptautinį Tribunalą Haagoje (Olandijoje) išdėmėtina, kad to Tribunalolo vicepirmininku išrinktas Sov. S-gos atstovas Vladimir M. Mkorecky. Šiuo metu tribunolui pirmininkauja Peru atstovas Jose Louis Bustanante y Rivero.

Kažkas buvo pasiūlyęs tam Tribunalui apskųsti Anglijos vyriausybę už Baltijos valstybių aukso pasisavinimą...

Garsiajame Amerikos Princetono (N. J.) universitete 15% studentų vartoja marijuaną, hašišą, LSD ar kitus narkotikus. Iš tų 15% du trečdaliai priklauso "dean's list" -- iškilesniųjų sąrašui.

Universitete buvo praveistas nuodugnus studentų apklausinėjimas. Mat, 6 studentai buvo suimti vertęsi narkotikų prekyba. Apklausinėtųjų dauguma pasisakė narkotikus naudosią ir ateityje.

15% -- tai reiškia 480 studentai iš 3.200.

Ar pavojus politikams?

Clevelando pirmiestyje Parmoje reiškiasi jaunas, labai energingas teisininkas Ronald M. Motte. Jis buvo Parmos miesto tarybos pirm., kandidatavo į Kongresą ir, kad kiek būtų laimėjęs prieš ilgametį ir prityrusį kong. M. Feighaną. Galėjo būti Parmos burmistras, bet buvo išrinktas į Ohio Senatą. Galėjo būti ne tik kylančią žvaigždę politikoje, bet ir -- laiminga šeimos galva, 2 vaikų tėvas.

Jo žmona Vivian laimėjo skyrybų bylą, nes Ronaldas pirmenybę atiduodas politikai, o ne šeimai. Pavojus politikams? Kažin. Bent lietuvių šeimose tokių pavojų nėra. Gal priešingai -- žmonos labai remia mūsų politikierius...

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Lietuvių Operos vyrų choras repeticijos metu.

V.A. Račkausko nuotrauka

Skubėkim prie kylančių dūmų!

-- Užeit šį sekmdienį į Jaunimo Centrą. Repetuosim "Gražinos" trečiąjį veiksmą. Vien tik vyrai. Man tas veiksmas labiausiai ir patinka, -- pakvietė Chicago Lietuvių Operos valdybos pirmininkas Vytautas Radžius. -- Tai ginklų pašventinimas prieš mūšį, pagal mūsų senoj tikėjimo apeigas.

Teisybę pirmininkas šnekėjo: didžioji repeticijų klasė perpildyta balsinga vyrija. Ir jų maldos skirtos ne kam kitam, o pačiam karo dievaičiui:

Tau kiek norėsi, Kove,
Baltųjų žirgų paaukosim.
Vėliavom kelią
Į tavo šventyklą nukosim!
Tu tik palaikminki mūsų ginklus...

Prisėdau prie popierių krūvose paskendusio režisieriaus Kazio Oželio. Jis pieštuku užsirašinėja pastabas storoje operos klavyro knygoje ir braižo kažkokius ženklus atskirame lape.

-- Mėgstu šį veiksmą pritaria pirmininkui režisierius. -- Čia choro sutartinės, atrodo, pačios skambiausios. O vėliau -- vien orkestru išreiškiama mūšio scena. Tikrai įspūdinga!

-- Žinau, "Gražiną" esate matę ir Lietuvoje. Papasakokite, kas dėjos prieš mūšį, -- susidomiu.

Mes turime kalbėtis pašnibždomis, nes repeticija yra pačiame įkarštyje. Chormeisteris Darius Lapinskas jau nusimetęs švarką: -- .. dabar buvo gerai, tik "šventykla" neskambėjo... Antrieji tenorai, neužmirškite: "Tahavo šventyhyklą..".

-- Operos veiksmas vyksta Vytauto Didžiojo laikais. Naugarduko srities kunigaikštis Liūtauras yra vedęs Vytauto giminaitę Gražiną. Didysis kunigaikštis jam kaip pasogą yra pažadėjęs Lydos kunigaikštystę, bet vis delsia su jos atidavimu. Tada Liūtauras, pasitalkinęs Lietuvos priešus kryžiuočius, rengia si smurtu Lydą iš Vytauto pasiimti.

-- Sužinojusi apie sąmokslą ir negalėdama savo vyro atkalbėti nuo jo vykdomo Gražina nutaria gelbėti kraštą pati. Ji Liūtauro vardu sugrąžina kryžiuočių pasiuntinius, pasakydama jiems, kad kunigaikštis savo susitarimą atšau-

kęs. Įsiutinti kryžiuočiai rengiasi pulti Naugarduką. Gražina užsideda savo vyro šarvus ir, niekeno neatpažįstama, su karo vadu Rimvydu ve-

rius. Šiandien jis, pianistui Arvydui Vasaičiui atliekant muzikinę palydą, gali pilnai pasišvęsti dirigavimui. -- Dar kartą, su baritonais: Viens,

Operos "Gražina" dirigentas muz. Aleksandras Kučiūnas ir chormeisteris muz. Darius Lapinskas repeticijos metu.

V.A. Račkausko nuotrauka

da pulkus į mūšį... Prieš jums ateinant čia vos tik nuaidėjo kryžiuočių kovos dainų aidai. "In Gottes namen fahen wir...", -- pasakoja K. Oželis. -- Beje, jūs tur būt žinote, kad "Gražinos" libretą parašė poetas Kazys Inčiūra, pagal Adomo Mickevičiaus poemą.

Vyrai gi jau žvangina ginklais:

Mes visi prisiekę
Ginti kraštą mūsų,
Saugoti gimtinę
Ir tėvų namus...

-- Kai kurie tenorai "ginti kraštą" pradedant žemyn traukti, -- išpėja chormeisteris Da-

du... Daugiabalsis vyrų pasiryžimas drebina sienas.

-- Mūšį, aišku mes laime, -- tęsia K. Oželis. -- Jame labai pasižymi mūsų pusėje pasirodęs paslaptinis Juodasis Raitelis. Tik pati karvedė Gražina yra sunkiai sužeidžiama ir netrukus ... miršta. Dabar visi ją atpažįsta. Pamatė ir kad Juodasis Raitelis yra patsai Liūtauras, pasiryžęs savo klaidą išpirkti... Gražinos kūną deginant ant laužo jis irgi šoka paskui ir žūva liepsnose... Visa tai, žinoma jau vyksta ketvirtajame veiksmo,

kurio čia šiandien nedainuos...

Vartau storoką didelio formato sąsiuvinį, išmargintą įvairiais brėžiniais ir matavimais. Tai operos dekoratoriaus dailininko Vytauto Virkau ir jo pagalbininko Rickabaugh'o eskizai ir detalės.

-- Dekoracijos bus gražios ir idomos, -- paaškina režisierius. -- Žinoma čia reikalą buvo galima visaip spręsti... b iudžeto ribose... Dailininkas, atrodo, nesilaikė nei romantiškosios, nei tradicinės linijos.

-- Ar jau repeticijas su judesiu pradėjote?

-- Taip, neseniai. Turim porą veiksmų sustatę, o dabar ir trečią pradėsime. Sunkiausias bus patsai paskutinis... Su laužu ir kitokiais sudėtingesniais efektais. Lauksim, kol pats maestro muzikas Aleksandras Kučiūnas atvažiuos. Jis operą geriausiai žino. Šio mėnesio paskutinę savaitę turėtų jau čia būti, o tada ir pasiliks iki galo.

Trumpos pertraukos metu vyrams dūmus pučiant Vasaitis dirba su Algirdu Braziu, pastoviausiu mūsų šios operos solistu. Jis dainavęs visose devyniose (!) Chicago Lietuvių Operos statytose operose. "Gražina" -- trisdešimt pirmas spektaklis. Joje atlieka karo vado Rimvydo partiją.

-- Patinka man "Gražina". Ir Rimvydo partiją mėgstu, nors ji mano balsui kiek žemą, -- prakaitą braukdamas kalba A. Brazis.

Antroje repeticijos dalyje pasikeičia ir pagyvėja tempas ir nuotaika. Įsijungia Krivis -- solistas Jonas Vaznelis. Bosu, iš gilumos, jis šaukia dievus ir vėles:

O protėvių dvasios!
Palikit buveines tamsiąsias!
Skubėkit iš upių,
Iš dugno gilių ežerų!...

Visą vyrų kareiviją Krivis netrunka uždegti maldai. Jų šauksmai stiprėja ir kyla vis tankesnėmis bangomis: skubėkit, skubėkit iš pievų, iš upių, iš drievų, iš miegančių krūmų!... Skubėkit prie kylančių dūmų!... Plasnokit nematomais savo sparnais... Sustokit greta, šaliai...

-- Sustot! -- rankos mostu nutraukia dirigentą (Nukelta į 4 psl.)

Chicago Lietuvių Operos valdyba: pirm. Vytautas Radžius, Antanas Grina, Regina Smolinskienė, Bronius Maciukevičius, Kazys Skaisgirys, Margarita Momkienė ir Gediminas Kažėnas. Ant jų pečių guli operos "Gražinos" pastatymas Chicagoje gegužės 21 ir 22 dienomis. V.A. Račkausko nuotrauka

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

VAKARE PRIE UGNIAKURO

Ir štai atėjo akimirka, kai manyje susilieja švelnus jausmas ir skaudi tragika. Praeitis ir dabartis.

Dabartis -- tai Petro Tarulio romanas "Vilniaus rūbas"... Tie jo 500 puslapių, parašyti gražiai, rūpestingai, itin stilingai, bene penkerius metus sunkiai dirbant, gal net besikankinant. Bet žitrint šios dienos skaitytojo akimis, kaip čia besakytum, -- vis dėlto parašyti labai senoviškai, "klasikiškai", per nuobodžiai, per lėto veiksmingumo, tempo ir be mažiausia maištinės keturvėjiškos dvasios padvelkimo.

Nuo pat pradžios atsiskaido smulkiau kritikuoti romaną ir jo autorių. Svarbiausia dėl to, kadangi Tarulis buvo pirmasis gyvas mano prozos kritikas ir mokytojas. O jis tada man buvo palankus ir geras. Kaip galėčiau dabar būti kiaušinis, kuris pradėtų vištą mokyti? Tai būtų negražu ir nepadoru iš mano pusės, ir širdis man to neleistų.

Tiesa, asmeniškiose santykiuose Tarulis buvo man šaliausias iš keturvėjininkų - daugiausia uždaras, atokus, su rezervais, kiek ironiškas ir vis su tokiu "iš aukšto" žvilgsniu. Tačiau jo pirmieji prozos darbai, bent man, atrodė labai imponuojantys. Didžiajame Keturių Vėjų numeryje jo apysaka "Nuovakarių skiauterės" buvo pritrenkianti ir gąsdinanti ligot mūsų prozoje neregėtu modernizmu. Savo forma ir turiniu tokia makarklikiška ir fantastiška, kad jis pats jos nebedėjo į netrukus išleistą savo novelių rinkinį. Čia buvo sudėtos kitos, bet gana galvos, šviežesnės formos novelės, iš kurių ir ligi šiandien ypač prisimenu man patikusią "Marytę jaunamartę".

Tada ir aš pradėjau rašyti trumpas noveles, žinoma, tik sau, ne spaudai. Pasisakiau kartą Binkui, kad jau užbaigiau vieną modernišką (tai tik mano iliuzija, nieko "moderniško" ten nebuvo), o tas ir pataria: - Eik pas Tarulį, parodyk jam, gal galės panaudoti Naujam Žodyje...

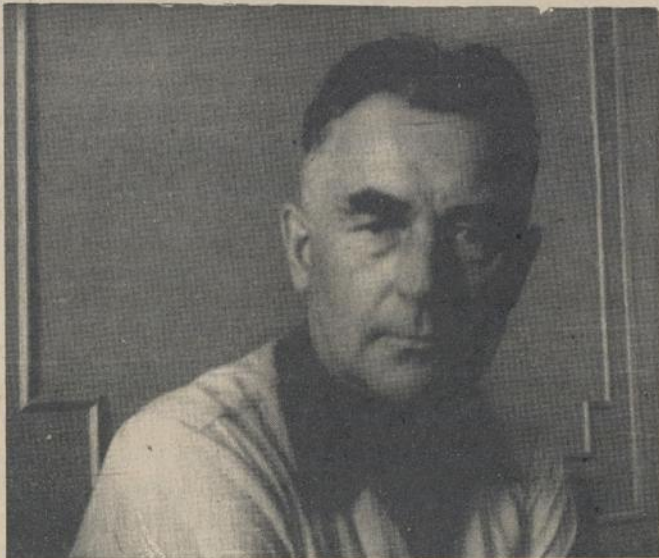
Tai buvo beveik prieš ketvertą dešimtmečių, berodos, 1928 metais, kai netrukus po Keturių Vėjų sustojimo Tarulis pradėjo redaguoti iliustruotą, J. Paleckio įsteigtą, plataus tiražo Naujo Žodžio magazną. Užėjęs redakcijon su rankraščiu, jo neradau. Ten pasakė, kad redaktorius serga, guli namie. Bet pasiskambinus, Tarulis trumpai atsiliepė: - Užėik pas mane, dabar

kaip tik turiu laiko, pažint-rėsim...

Jo žmona buvo Lietuvos Banko tarnautoja, ir abudu nuomojo gerą butą Banko tarnautojų specialiuose namuose Putvinskio gatvėje prie Aušros Tako. Kai atėjau, Tarulis jau laukė, įsivilkęs į chalata - nepersunkęs ligonis, susirgęs tik sloga. Pirmą kartą patekau į jo pri-

mintį. Bet turinys ten ir neturėjo reikšmės, svarbiausia buvo forma, stilizacija, nuotaikos sudarymas.

Tarulis viską ligi galo išklaušė rimtai, nei šyptelėdamas, nei raukydamasis, kaip ir pridera svertiant rimtus ir svarbius kūrybos darbus. Po to, vėl užsivėrė, sriubtelėjom kavos ir šį tą stipresnį iš stiklų, o

Rašytojas Juozas Petrėnas - Petras Tarulis.

vatų butą, ir šeimininkas dabar žymiai šiltesnis, malones, tuoj vaišina papirosais, net pasiūlo kavos ir taurelę.

Aš tačiau jaučiu, kaip V. Kavolis dabar pasakytų, aiškų generacijų skirtumą. Man 19 metų, o Taruliui per 30. Man jis jau - senas, daug žinas ir prityręs, pasižymėjęs rašytojas ir redaktorius, vedęs, gyvena gražiam bute. O aš - bežemės, pasimetęs ir visko ieškantis, bet dar nieko neatradęs, besiblašantis tarp visokių kultūrų, visomis abejojantis, ypač nepasitikintis seniais, žaliakalnių nuomonių tik mažą studentišką kambarėlį, tautai nežinomas ir niekieno nepripažintas, noriu kovoti, pasenusias vertybes griauti ir iš naujo statyti geresnį pasaulį, bet kad tie seniai nepasiduoda, dėmesio nekreipia, ignoruoja ir tik pašiepia, - ir štai man dabar labiausiai rūpi, ar savo novelę gausiu progos išspausdinti, ir sprendimas priklauso nuo to draugo nedraugo, bet vistiek "senio".

Ilgai negaišdamas išsitraukiau savo naujausią kūrinių, vardų "Traukinyje", ir perskaitau rankraščio keturius ar penkis puslapius. Tai buvo sugalvota istorijukė apie nusmaugimą važiuojant traukiniu, kažkas taip niūnus ir dirbtinis, kad šią dieną nebegaliu net turinio prisi-

jis per kelias minutes nieko nekalbėjo, vis tartum giliausiai mąstė. Paskui staiga pradėjo: - Pakeisk antraštę. Tavo parinktoji nieko nesako ir be dinamikos. Geriau pavadink, pavyzdžiui, Mėlynai krumpčiai. Bus dinamiščiau...

Be abejo, tuoj sutikau ir užsirašiau. Man net nespėjo ateiti į galvą, kad Tarulis mėgsta mėlyną spalvą, kuria pats dar visai neseniai savo novelių rinkinį buvo pavadinęs - Mėlynos kelnės. O tada jis pradėjo mano apyskaitę nagrinėti smulkiau: kons-

trukcija, atskiras vietas, sakinius, net žodžius, labai gerai atsimindamas ir teksto nepažindamas. Tėviškai ar broliškai, - kad ir vis truputį "iš aukšto", na, kaip atsakingas redaktorius, ekspertas, autoritetas, - jis surado ir nurodė keletą aiškių ydų ir čia pat davė patarimų, kaip ir ką galima pakeisti, išbraukti, pridėti, idant valzdas būtų ryškesnis ir tinkami žodžiai išreikštų tinkamą nuotaiką.

Pagaliau, krito sprendimas: - Pataisyk, kaip kalbėjom, per rašyk dar kartą, už dviejų savaitių įdėsim ateinančiam numeryje. Gerai dar būtų, kad ir savo fotografiją atnešum...

Ir iš tikrųjų Naujas Žodis netrukus išėjo su mano novele pirmuose puslapiuose. Vardas buvo "Mėlynai krumpčiai", ir šo-

ne nedidukė pradedančio rašytojo nuotrauka. Eilėraščių prieš tai jau daug kur buvau spausdinęs. Bet novelė buvo pirmutinė ir mano nuotrauka spaudoje pirmą kartą. Plačiai skaitomame magazine tai jau buvo užtenkamai stambaus masto liudijimas "visai tautai"... Ir dar honoraro gavau apie 20 litų!

Be abejo, visa tai smulkmenos ir gal tuštybė. Bet pradedančio literato gyvenime tokie momentai yra dideli ir niekada nepamiršdami.

Kai šiandien prisimenu Tarulio "Nuovakarių skiauterės" ar "Marytę jaunamartę", mane apima mistiškos ir painios, beveik filosofiškos mintys apie rašytoją ir jo likimą laiko tėkmėje. Slaptame minties kamputyje lyg ir labai norėčiau, kad mano pirmųjų rašto dienų mokytojas ilgėsio lėktuvu... grįžtų į anuos neramius laikus ir vėl iš naujo pradėtų eksperimentuoti, lauzyti kanonus ir vis, kaip prižadėjo, nusikalsti, "žiloms tradicijoms".

Bet ar tai galima? Maištas ir klasikinė ramybė, modernizmas ir konservatyvumas, grynos spalvos ir prazilęs plaukas yra du priešingi poliai ir kartu tik dvi akimirkos, kurios labai greitai keičiasi, ir nespėsi gerai apsidairyti - susimaišo. Vakar dienos pranašas - šiandien melagis. Vakarykštis melagis - ateitį nuspėjęs burtininkas. Vakar dienos revoliucininkas - šiandien senovininkas. Vakar užtempą ir drąsą, šiandien užlėtumą ir atsargumą. Vakar siubiantį gaisrą sukurti - šiandien sėdėti vakare prie ugniauko, Balkšvos liepsnelės laivo spragančias malkas, saulė jau seniai paskendo už akiračio, lauke nutilo vėjai, tik kelios žvaigždės spindi tolybėje sustingusios ir vienišos... Viešpatie, gal tai pačios Gamtos ir Tavo Nesuprantamybės logika, ir gal taip yra gražiausia.

Kur glūdi rašytojo vertė ir gilybė? Greičiausia nei jo madingame modernizme, kuris netrukus pasensta, nei sukalbėjusiam įprastinių formų konservatyvume, kuriuo greit bodimasi. Rašytojo įdomumas ir magiškas turbut pirmiausia trykšta iš jo sudėtingo būdo ir trąšaus intelekto, galinčio apimti visokius prieštaravimus ir kraštutinybes. Ir kartu iš jo nuostabaus atsparumo amžiaus keitimuisi, tekančio laiko skoniams ir madoms.

Pavyzdys, tarp daugelio, galėtų būti Honorė de Balzac (1799-1850), stilistinė prasme ne ypatingas virtuozas, o tačiau ir po šimtmečio tebeišliekantis prancūzų prozos milžinas, apie kurį jo didžiai gabus tautietis

Andrė Maurois neseniai parašė turtingą biografiją, vardu "Prometėjus". Ją paskaityti vertėtų kiekvienam beletristui.

O tas storulis Balzac, tarp kitko, sakydavo: - "Pats menininkas nežino savo minties paslapčių. Jis nepriklauso pačiam sau. Jis atiduotas malonei impulso, kuris yra labai kapriziškas... Aš mėgstu ypatingas būtybes. Pats toks esu. Aš turiu išryškinti mano paprastus charakterius. Mane labiau, negu jus, domina eiliniai charakteriai. Aš juos praplatinu, atvirksčiai išidealizuojau jų biauromą ir kvailybę. Jų trūkumams aš pridedu gąsdinančių ir groteskiškų dimensių".

"Mano žemas ūgis suima visus galimus nenuoseklumus ir kontrastus. Tie kurie randa mane esant tuščią, ekstravagančią, užsispyrusį, lengvabūdį, neologizką, apsileidėlį, paiką, tinginį, neatidų, betikslį, nepastovų, plepį, netaktišką, šiurkštų ir nepoliruotą, apkvaišusį ir nelygus temperamento yra lygiai tiek pat teisingi, kaip ir tie, kurie sakyti, jog aš esu taupus, kuklus, drąsus, atsparus, energingas, pastovus, rūpestingai dirbantis, nuosaikūs, mandagus, kupinas subtilumo (finesse) ir visuomet linksmas. Kas mane vadina bailiu, bus nemažiau klaidingas už tą, kuris sakyti jog esu nepaprastai narsus. Trumpai kalbant, mokyta ar nežinėlis, talentingas ar niekam tikęs, aš labiausia stebiuosi pats savimi. Ir darau išvadą, kad paprastų paprasčiausiai aš esu instrumentas, kuriuo groja aplinkybės".

Visų tų laiko ir likimo grojančių aplinkybių vakarinis koncertas turbūt bus ir Petras Tarulis. Maištininkas keturvėjininkas savo amžiaus trečiojoje dešimtyje, - senovininkas realistas ir vietomis beveik romantiškas septintojoje.

Kai pavasario lietūs už lango mano kalnelyje vėl gaivina geltonųjų aguonų žiedus, kai žitruinų jų dainuojančias spalvas ir permainas, gera sugalvoti ir tuojau pat nusišypsoti iš tokių, taip sakant, išmintingų išvadų. O vis dėlto šios amžinos dramos akivaizdoje dar ir liūdna kai kada.

7 SKIRTUMAI

GALVOSŪKIO NR. 4 SPRENDIMAS. 1. Užuolaidos kairiojo šono linija skirtinga. 2. Stalo vidurinė koja kitą vietą; 3. Moters rankovė platesnė; 4. Matyti fotelio antroji atrama; 5. Moters rankos mažasis pirščiukas labiau atlenktas; 6. Pavelskle juoda dėmė yra žemiau; 7. Kairiosios lempos apačia skirtingos formos.

SKUBĖKIM PRIE KYLANČIŲ DŪMŲ!

(Atkelta iš 3 psl.)

tas. -- Tenorai, akcentuokit tą vieną savo gaidą... Pirmi tenorai: nežeminkit! Turi skambėti taip, lyg girdėtys trimčiai! Dar kartą nuo "protėvių dvasios", prašau...

Kirtis krinta antenorių! O jų ir taip vėdai gana raudoni. Matau keletą senų pažįstamų, sakytum, veteranų tenorų, Petrą Čelkį, Vincą Vaitkevičių, Jeronimą Gaižutį, Antaną Koverą, Jurgį Vidžiūną...

Dievai! Jūs saugojat Žmonių gyvybės giją -- Neleiskit žūti Svetimoj vergijoj! --

-- maldauja Vaznelis.

-- Sunkus dainavimas šitime veiksmė, -- pakraipo galvą K. Oželis. -- Šitai pakiliai melstis negalėtum daugiau negu dešimt minučių, -- šluostydamas kaktą atsidusta choristas - kareivis.

Nuščiuvia ir vėjas už lango tik ką judinęs pirmisiais žaliais pumpurais nubertas medžių šakas.

a. pavėjis

GRĮŽO ZIKARO SKULPTŪRA

Grįžo viešumon, nors ir ne senojon savo vieton, J. Zikaro skulptūra LAISVĖ -- nuo 1928 metų (Lietuvos nepriklausomybės 10 metų sukaktuvių) stovėjusi Kauno Karo Muziejaus sodelyje kaip Lietuvos nepriklausomybės paminklas. Po karo paminklas buvo nugriautas ir skulptūros likimas daugiau kaip 20 metų buvo viešai nežinomas.

Dabar LITERATŪROS IR MENO balandžio 1 d. numeryje pranešama, kad Kauno Skulptūros - vitražo galerija (kuri įrengta Kauno įgulos bažnyčioj) pradžiugino lankytojus naujais rodomais meno kūrinių. Tarp tų naujų kūrinių, rašo, "turime progos pamatyti žymaus lietuvių skulptoriaus J. Zikaro skulptūras LAISVĖ bei MĄSTYTOJAS." (ELTA)

(7)

-- Tai kvaila istorija, -- atsakė Tomas Lievenas.

Iš bylos buvo matyti, kad "Marlock & Lieven" prieš keletą metų apstatė Tretjį Reichą. Pasinaudojant politine situacija, kai Vokietijos hipotekos popieriai Zuricho biržoje buvo pardavinėjami tik už penktadaliį savo vertės, "Marlock & Lieven" per savo agentus Šveicarijoje supirko didelį skaičių tų akcijų, mokėdami nelegaliai išvežtom iš Vokietijos markėm. Vėliau vienam šveicarui buvo pavesta Vokietijoj nupirkti keletą "dekadentiškų" meno kūrinių, kurie buvo laikomi beverčiais Vokietijoje, bet labai brangūs pasaulyje. Naciai lengvai davė leidimą išvežti paveikslus, norėdami nusikratyti "nepageidaujamų" menu ir gauti iš užsienio valiutos, reikalingos ginklavimuisi, nes šveicaras už paveikslus mokėjo 30% šveicarų valiuta. O kitus 70% jis sumokėjo, ką tik vėliau naciai pastebėjo, hipotekos akcijomis, skaičiuojant normaliu kursu, tai yra penkis kartus daugiau negu "Marlock & Lieven" mokėjo Zurichė.

Dabar Lievenui buvo aišku, kad Marlock viską sukombinavo. Jis žinojo, kad vokiečiai ieško ir Liucija sekama. Areštavus, niekas jam netikės. Visa tai buvo sugalvota, kad juo galėtų nusikratyti ir banką sau pasiilkyti.

-- Ar žado netekote? -- ironiškai paklausė Haffneris.

Lievenas minutę mąstė. Staiga jam šovė galvon idėja. Ne ypatingai gera, bet geresnei nesant...

-- Ar galiu telefonuoti?

Haffneris primėrkė akis ironiškai:

-- O su kuo jūs norite kalbėti?

Dabar reikėjo drąsiai laikytis.

-- Su baronu von Wiedeliu.

-- Nepažįstu.

-- Jo ekselencija baronas Bodo von Wiedel, -- suriko Tomas, -- yra ypatingasis ambasadorius užsienių reikalų ministerijoj! Nepažįstat?

-- Aš... aš...

-- Ištraukit iš dantų krapštuką, kai su manim kalbat:

-- Ką... ką jūs norite iš barono? -- sumikčiojo Haffneris. Jis jautėsi nepatogiai su areštuotuju, kuris rėkė ir pažinojo tokius aukštus pareigūnus.

Tomas toliau rėkė:

-- Baronas yra mano geriausias draugas.

Dar 1929 metais Tomas susipažino su baronu Wiedeliu, žymiai vyresniu už save, vienoj studentų organizacijoje. Wiedelis jį įvedė į aristokratinis ratelius. Tomas mokėdavo sąskaitas, kartais baronui protestuojant. Bet tas juodu sutarino iki to momento, kai Wiedelis įstojo į partiją. Tada Tomas nutraukė draugystę, smarkiai išsikolijus.

-- Tuoj pat man duokite baroną, arba rytoj jums teks pasiieškoti kitos vietos! -- rėkė Tomas.

Haffneris pakėlė ragelį.

-- Prašau mane sujungti tuojau pat su užsienių reikalų ministerija Berlyne, Skubiai!

Už minutes Tomas išgirdo ragelį savo seno draugo balsą.

-- Čia von Wiedel.

-- Sveikas, Bodo, čia Lievenas! Tomas Lievenas, tu prisimeni mane?

Kitame telefono gale pasigirdo stiprus juokas.

-- Tomas! Koks siurprizas! Anais laikais tu man sakei pamokslus, o dabar pats dirbi Gestape!

Tomas pamatė, kad įvyko nesusipratimas, bet leido baronui kalbėti.

-- Keista, dar aną dieną Ribbentropas ar Schachtas man sakė, kad tu turėjai banką Anglijoje!

-- Visai teisingai. Klausyk, Bodo...

-- Suprantu, tai priedanga. Aš tik juokauju. Pagaliau tu įsitikinai, kad aš buvau teisus anais laikais?

-- Bodo?

-- Kokias tu užimi pareigas. Ar tave reikia vadinti viršininku?

-- Bodo, išklausyk mane. Aš netarnauju Gestapo! Aš esu areštuotas!

Ragelį įsiviešpatavo trumpa tylą.

Haffneris patenkintas atsilosė kėdėje. Jis turėjo antrą telefono klausytuvą.

-- Bodo! Ar tu supratai?

-- Taip! O kuo tave kaltina?

Tomas keliais žodžiais papasakojo atsitikimą.

-- Tai blogas reikalas, Tomai, Aš negaliu maišytis. Jei tu tikrai nekaltas, tau nėra ko bijoti. Sekmės! Heil Hitler!

-- Kaip matot, jūsų geriausias draugas plaunasi rankas! -- pastebėjo Haffneris.

Tomui atėmė kaklaraištį, petnešas, batų šniūrelius, portfelį, laikrodį ir uždarė celėn. Čia tomas praleido likusią dieną ir naktį. Jo smegenys sunkiai dirbo. Reikėjo rasti būdą iš čia išeiti. Bet niekaip negalėjo rasti.

Gegužės 27 rytą Tomas Lievenas iš naujo buvo nuvestas įstai-gon tardymui. Čia be Haffnerio jis pamatė dar Wehrmachto majorą. Haffneris buvo blogoj nuotaikoje. Atrodė, kad abu vyrai turėjo smarkiais diskusijas.

-- Štai jūsų žmogus, majore, -- pasakė Haffneris. -- Pildydamas įsakymus, aš jus palieku vienus.

Jam dingus, majoras paspaudė Tomui ranką.

-- Aš esu majoras Loos, Baronas von Wiedelis man telefonavo ir prašė jums pasirūpinti.

-- Pasirūpinti manimi?

-- Taip. Yra aišku, kad jūs nekaltas. Tai jūsų partneris įvėlė jus šiton aferon.

-- Džiaugiuos, majore, kad priėjote šios išvados. Ar aš laisvas?

-- Laisvas? Jūsų laukia sunkių darbų kalėjimas.

Tomas sudribo kėdėje.

-- Bet juk aš nekaltas!

-- Paaiškinkit tai Gestapui. Tikėkit man, jūsų partneris visa tai numatė.

Tomas susimąstė. Čia turėjo būti kažkur šuo pakastas.

-- Klausykit mane, -- tęsė majoras Loos. - Aišku yra viena išeitis. Jūs esate vokiečiai, kultūringas žmogus, daug keliaujantis. Jūs kalbate laisvai angliškai ir prancūziškai. Šią valandą mes reikalingi tokių žmonių.

-- Kas reikalingai?

-- Mes. Aš esu kontražvalgybos karininkas. Aš galiu jus iš čia ištraukti su sąlyga, jei pasižadėsite dirbti Abwehrui. Pagaliau, mes už tai jums gerai mokėsime.

(Bus daugiau)

JAUNOJI KARTA

Bostono Nemuno tunto jūrų skautai J. Kriaučiūnas, P. Duoba ir Ed. Matjoška ruošiasi plaukiojimui. M. Manomaitis apsirengęs narų rūbais, tikrina vairą.

BOSTONO JŪRŲ SKAUTŲ VEIKLA

LJS Nemuno tuntas yra dar jaunas vienetas, žengiąs tik į šeštuosius savo veiklos metus, bet kaip jūrų skautų junginys yra vienas stipriausių Atlanto pakrastyje. Jo gretose yra 57 jūrų skautai ir skautės.

1967 m. sausio 28-29 d. 5 Naručio laivo jūrų skautai, vadovaujami M. Manomaičio, BSA žiemės ištvermės stovykloje, sekmingai išsilaikė ir įsigijo praktinių žinių.

Vasario 4 d. tuntas iškilminga sueiga minėjo 44 m. Klaipėdos atvadavimo ir 49 m. Lietuvos nepriklausomybės atgavimo sukaktis. Jūrų skautai-tės skaitė rašinius, liečiančius Klaipėdą, Baltijos jūrą ir Lietuvos istoriją, be to su-

vaidino Klaipėdos sukilėlius. Po sueigos buvo Klaipėdos mugė. Jūrų skautės vad. I. Manomaitienės pardavinėjo įvairius kepsnius, rūkytus ungurius, riestainius ir pravedė laimės šulinėlį. Povilas Jančauskas su žmona išstatė puikų ir turtingą rinkinį gintaro išdirbinių ir įvairių tautinių juostų, kaklaraiščių, takelių ir staltiesių. Visiems sueiga ir mugė paliko gerą įspūdį.

Vasario 16 d. Tautinės Sąjungos namuose Nemuno tunto būstinėje įvyko Bostono BSA Challenge apylinkės vadovų sueiga, kurios metu amerikiečių skautų vadai linkėjo lietuvių skautams iš tvermės ir stiprybės tremtyje ir išaušus laisvės rytui, Lietuvai atkur-

ti skautus brangioje tėvų žemėje. Ta proga, p. Jančauskai vėl išstatė parodon, Lietuvos aukšą: gintarą ir tautinių raštų audinius. Šiais eksponatais amerikiečiai labai domėjosi, be to žingeidžiai klausinėjo apie tautinių namų lietuviškus ornamentus ir jų prasmę. Sueigos dalyvius, skaniais savais tortais ir kavute maloniai vaišino S. Gruzdienė ir I. Manomaitienė.

Balandžio 18 d. ir 19 d. Nemuno tuntas dalyvauja Bostono BSA didžiojoje parodoje Commonwealth Ave., Armory.

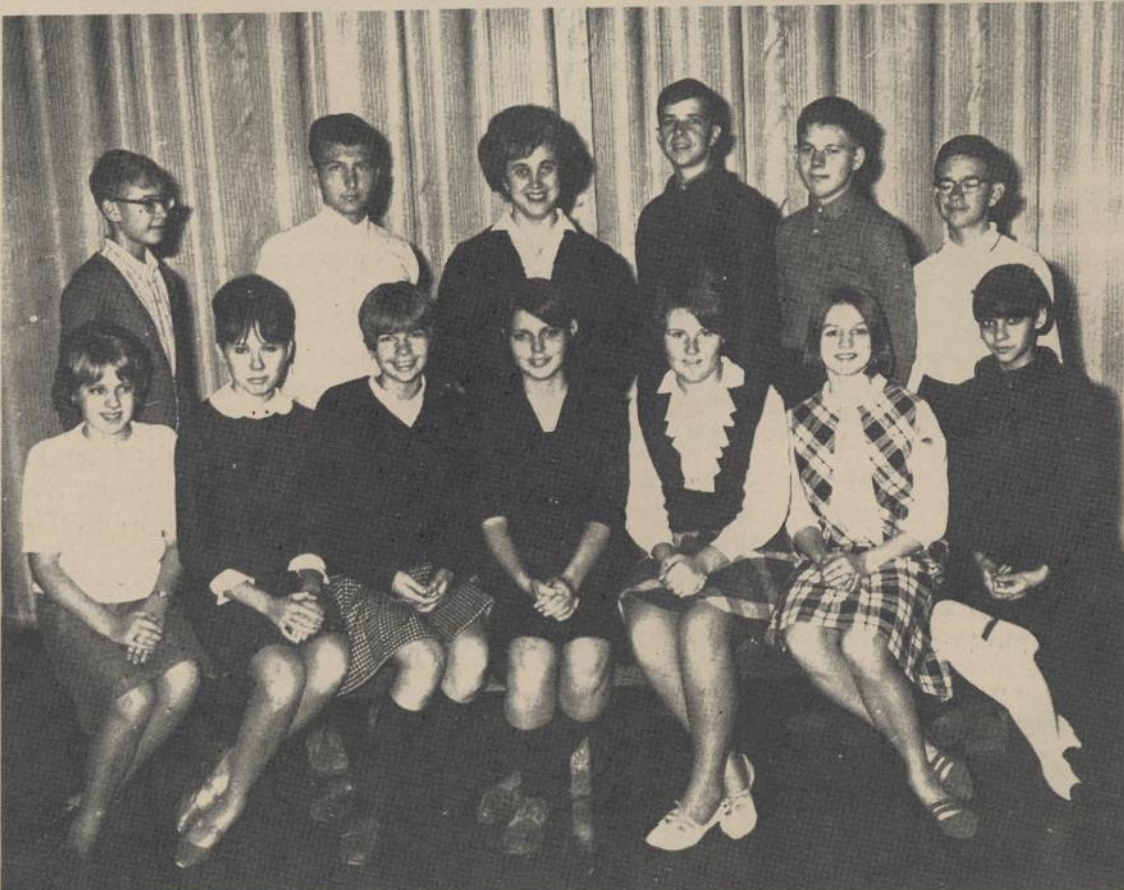
Gegužės 13 d. 7 val. v. Tautinės Sąjungos namuose tuntas minės lietuvių jūrų skautų 45 m. įsisteigimo sukaktį. Po sueigos vaisės. Tėvai ir svečiai maloniai kviečiami dalyvauti.

Gegužės 21 d. jūrų skaučių Undinių valtės iškyla į New Bedford, Mass., susipažinti su istoriniu laivu U.S. Massachusetts. Sesės kviečia brolius kartu dalyvauti.

Birželio 3 d. Tautiniuose namuose tunto darbo sueiga.

Birželio 11 d. Natik, Mass. Cochituate ežere atidaromas plaukiojimo sezonas. Laukiami tėvai ir svečiai.

Rugpjūčio 12 d. Nemuno tuntas išvyksta stovyklauti į Jubiliejinę Lietuvių Jūrų Skautijos stovyklą, Kanadoje, apie 70 mylių nuo Toronto, Ont. New Wasaga -- Tėvų Pranciškonų vasarvietėje. Grįžtam į Bostoną rugpjūčio 21 d. Nemuno tuntas savo atskiros stovyklos šiemet nedarys. Suinteresuoti Nemuno tunto planais smulkesnių žinių gali gauti pas laivų vadus, arba tunti-ninką Bronių Kovą, 25 Sunset Ave., Norwood, Mass. 02062. Tel. 762-6864.

Šiais metais baigiantieji K. Donelaičio Aukšt. lit. mokyklą Chicagoje. Sėdi iš kairės: V. Petkūnaitė, J. Kupčiukaitė, R. Stravinskytė, R. Briedytė, I. Marenholcaitė, J. Kolytė ir M. Gutauskaitė. Stovi: G. Šukelis, E. Pocius, klasės auklėtoja mokyt. B. Vindašienė, J. Umbrasas, G. Valiukėnas ir V. Miknaitis.

A. Giedrius

VANAGAS IR ŽVIRBLIAI

Ant stogo žvirbliai pasišokinėdami čezėjo,
o lėkė vanagas ir pastebėjo.
Kaip šūvis puolė žvirblilius įsiai,
ir būtų buvę jiems riestai,
tik spėjo į šakas sulįsti.

Nutūpęs ant šakų krūvos,
Jiems sako vanagas: "Ar ne kvailystė
taip sprukti į šakas kaip be galvos!
Juk aš dabar visai kitoks pasidariau.
Tikėkite manim, nuo šios dienos
ir valandos
gyvensiu padoriau:
Jau nieko gyvo nedraskysiu,
jau niekam pikto nedarysiu
ir būsiu kaip karvelis.
Ar didelis, ar mažas jau paukštelis
ramiai galės lankytis
nereiks manęs bijoti.
Ir jūs be baimės bukit -- lįskit iš šakų!

Bet vienas senis žvirblis žvilgt pro šaką
ir sako:
"Jieškok paikų!
O mums ne pirmas toks: ir žebenktį, ir katę
jau esam matę.
Ir tuodvi mums gražiai kalbėjo,
o tik žvirblienos tenorėjo.
Ir tu gražius žodžius sakai,
O ką gi rodo tavo snapas ir nagai?..."

GAIDYS IR ŪKININKAS

Pavasari į žemę ūkininkas grūdus sėjo,
paskui gerai juos įkėjo.
Pamatė jį gaidys ir sako: "Tai kvailumas --
į žemę grūdą berti
ir dar užžerti!
Dabar nė paukščio aklumas
jau nieko nepadės: nors dieną naktį kasi,
kas išbarstys, nesuras!"

Atėjo vasara, Javai užaugo ir nunoko.
Pradėjo sunkios varpos linkti.
Ir vieną dieną ūkininkas šoko
auksinio derliaus imti.

Štai ir gaidys su savo dideliu pulku.
Nutvėręs brandžią varpą aižo
ir gėrėsi: "Puiku, labai puiku!
Pavasari žmogus tai veltui gaišo.
Dabar jis tiesia ranką
ir grūdą renka!"

ATLANTO RAJONO SKAUTŲ SĄSKRYDIS

LSS - LSB Atlanto Rajono skautų-čių ir vadovų sąskrydis įvyks š. m. balandžio mėn. 29-30 d. Kennebunkport Maine, Šv. Antano gimnazijos patalpose. Šio sąskrydžio globėjais ir šeimininkais bus Kennebunkporto Kretingos tuntas, talkininkaujant Tėvams Pranciškonams.

Dalyvių registracijos mokestis už abi dienas \$4.00 suaugusiems skautams ir svečiams, kitiems skautams \$3.00. Registracija nuo 1:00 -- 2:00 val. šeštadienį, bal. 29 d. Visiems skautams -ėms nakvynės bus parūpintos gimnazijos rajone. Tėvams ar svečiams bus iš anksto užsakyta vietos artimiausiame motelyje prieinama kaina. Pageidaujama, kad skautai ir skautės atsivežtų savo miegamus maišus. Rengėjams būtų palengvinama, jei vietovių vadovai galėtų iš anksto pranešti dalyvių skaičių.

Į šventę žada atvykti LSB Vyr. Skautininkas s. Vladas Vijeikis.

Šeštadienio vakare gimnazijos salėje bus dainų ir šokių vakaras.

Vyr. sk. v. sl. B. Kindolienė, SLB Atlanto Rajono Spaudos ir Informacijos Skyriaus Vedėja

Vysk. Valančiaus lituanistinės mokyklos Clevelande tautinių šokių grupė "Grandinė", vadovaujama L. Sagio, šoka "Klumpakoj".

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Metinis dividendas 4 3/4% išmokamas du kart per metus už visas taupymo sąskaitas.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

HELP WANTED MALE

WANTED AT ONCE
1ST CLASS SKILLED
MACHINE MAINTENANCE
REPAIRMAN
MILLING MACHINE or LATHE
HAND
Interview hours 8 A.M. to 4 P.M.
or by appointment
MARTINDALE ELECTRIC CO.
1367 Hird Ave.
Lakewood, Ohio
216 — 521-8567

(44-46)

Mums kalba didvyrių mirtis...

VLADO RAMOJAUS KNYGOS "KRITUSIEJI UŽ LAISVĘ"
PRISTATYMO PROGA

Atsimenu, kaip prieš porą metų Draugo puslapiuose pasirodė Vlado Ramojaus rašiniai apie partizanų kovas pavergtoje Lietuvoje, mokytoja istorikė Alicija Rugytė, baigusi pamokas lituanistinėje mokykloje, pamatiusi autorių belaukiantį savo vaikų, priėjo ir sakė: renku tavo rašinius ir juos skaitau su mokiniiais klasėje. Rašyk daugiau ir išleisk knygą. Tai puiki medžiaga mūsų istorijai. Tie didvy-

riai dabar kalba mūsų jaunajai kartai ir gyvu pavyzdžiu rodo, kaip reikia mylėti ir aukotis tėvynei.

Ir taip ne vienas iš mūsų rinko tuos rašinius ir laukė kada spaudoje jų pasirodys daugiau.

Vlado Ramojaus rašymo stilius lengvas, kalba gyva, vaizdi. Periodinėje spaudoje jis reiškiasi reportažais. Literatūros kritikas T.A. Antanaitis sako ir neturėdamas laiko, Vlado Ramo-

jau reportažus visados perskaitau. Rašo jis ir feljetonus, trumpas gyvenimo apybraižas, turi ir platesnių užsimojimų.

Kaip žurnalistas Vlado Ramojus Chicagoje yra vienas iš populiariausių. Nė vienas didesnis kultūrinis parengimas neapsieina be jo pagalbos. O to laiko juk taip maža, kada grįžti iš darbo tik vakaro poilsui.

Todėl nenuostabu, kad Lietuvių operos rengtą Vlado Ramojaus "Kritusieji už laisvę" knygos pristatymą prisi-rinko pilna salė žmonių.

Vytautas Radžius, atidavęs vakaro programą, pasidžiaugė, kad naujai išleisti knygą sukėlė tokių didelių susidomėjimą mūsų visuomenėje. Jike-liauja iš rankų į rankas. Ją skaito jaunimas ir se-nimas.

Programos vedėja Margarita Momkienė pakvietė rašytoją Aloyzą Baroną pristatyti knygą visuomenei. Vieni ją jau buvo skaitę, dauguma susipažinę iš periodinės spaudos, o apie šimtą čia nusipirko ir nekantriai vartė puslapius.

Aloyzas Baronas įprastu stilium lengvumu kalbėjo apie knygą, žmogų ir jo didžiausią auką -- mirtį.

"Kritusieji už laisvę" knyga nėra koks nors šventinis ir estradinis šokių deklavimas ir patos sakiniai, -- sako jis. Joje, su mažomis išimtimis, yra tik konkreti kalba, konkretūs vardai ir žygiai. Abstrakčių, ne kovos žygių aprašymu, tiems žygiams pasirošimų ir su visu tuo susijusių šalutinių istorijų mesturime daugiau, tačiau Vlado Ramojaus knygoje aprašoma kova ir kritusieji, liudiją tą kovą...

-- Filosofai yra prikalbėję apie mirtį ir įvairiai aptarę jos prasmę, vieni ją niekindami, kiti vadinami ją išlaisvintoja. Nesvarbu kokie bus aptarimai, mirtis yra mirtis ir tas žodis toks realus, kad visi aptarimai sudžūta į tą realumą...

-- Kai šiandien kalbame apie patriotizmą ir auką čia išeivijoje, ką tada tenka pasakyti apie aukas, kurias padarė šioje "Kritusiųjų už laisvę" knygoje minimi žmonės.

-- Autorius knygoje labai kondensuotai tesu-mini knygos herojus ir

K. Donelaičio lit. mokyklos Chicagoje parengiamasis skyrius (darželis) su mokytoja M. Plačiene, V. Noreikos nuotrauka

labai paviršutiniškai, nors kiekvienas toje knygoje minimas žmogus pergyveno dvasines ir fizines kovas, kurios taip pat vertos knygos puslapių. Knygoje minima daug vardų ir tiek turėtų būti knygos to-mų...

-- Vladas Ramojus knygą suskirstė į tris dalis. Aukštaitiją, Žemaitiją ir Dzūkiją bei Suvalkiją. Skaitytojui jau tam tikra prsmė sudaro smalsumą ne tik kokie vyrai kovojo, bet ir kur ta kova vyko.

-- Dar tam tikra prasme Vlado Ramojaus knyga turi ir moralinės prasmės ir atsilyginimo žuvusiems. Tegu tai būna ir gėlės ant kapo, bet mes dedame ir gėles. Mes pabėgom iš mūsų ir kančios lauko ne tam, kad patogiai ilsėtumėmės, bet, kad bent tą kovą liudytume. O autorius yra atbėgęs iš kovos lauko ryšininkas liudijęs mirtį...

Daug turėjome susikaupimo minučių ir prakalbų, bet kalbos lieka kalbomis. Iš kitos pusės, žuvusiems labiau tinka meniškas, o ne deklaratyvinis pagerbimas, todėl labai vertingais tenka laikyti Lietuvių operos "Requiem" ir "Vilniaus varpo" pastatymas ar Mykolo Vilties eilėraščių rinkinys "Neparašyti laiš-kai", nes menas ne deklaruoja, bet priverčia kauptis ir išgyventi...

-- Daug turėjome tylos minučių, gi Vlado Ramojaus knygos "Kritusieji už laisvę" ištarimui užtenka penkių sekundžių, bet ji kalbės ilgus metus pačia prasmingiausia kalba, minint mūsų naujųjų Pilėnų Margirius...

Rašytojui Aloyzui Baronui už knygos literatūrinę kritiką apžvalgą nesigailėta katučių.

Aktorius Jonas Kelečius, kaip programos vedėjas M. Momkienė pristatė skaitytinio žodžio subtilius perteikėjus, perskaitė iš knygos ištrauką "Sudeginta partizanų

GIESMIŲ TEKSTŲ KONKURSAUS

1968 minėsime didelės reikšmės Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukaktį. Ją švęsdami, turime siekti ne tik tautinio dvasinio savo pakilimo, bet ir kūrybinių laimėjimų. Šiam tikslui PLB Valdyba skelbia sukaktuvinių metų lietuviškų giesmių tekstų konkursą.

Paskirtis. Sukaktuvinėmis giesmėmis siekiama kuriuo nors atžvilgiu atžymėti Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 50-ties metų sukaktį. Tekstų autoriams paliekama motyvo ir formos pasirinkimo laisvė. Tačiau autoriai turės galvoje, kad viena sukaktuvinė giesmė skiriama suaugusiųjų chorams, o kita liuanistinių mokyklų chorams.

Giesmė čia suprantama ne bažnytinė, o patriotiškai tautinė prasme.

Rankraščių paruošimas. Tekstai turi būti parašyti mašinėle ir pasirašyti slapyvardžiu. Atskirame voke užlipinama autoriaus pavardė, adresas ir telefono numeris. Giesmių tekstai turi ribotis maždaug 16 eilučių bet bus taip pat toleruojami ir nedideli nukrypimai. Tas pats autorius gali dalyvauti ne daugiau kaip dviem giesmių tekstais kiekvienam chorui. Nelaimėjusių autorių vokai su pavardėmis nebus atplėšiami.

Dėkios adresas. Rankraščiai siunčiami šiuo adresu:

Suaugusiųjų Choro Giesmės Konkursui (arba: Mokyklų Choro Giesmės Konkursui) c/o Juozas Stempuzis, 4249 Lambert Rd., Cleveland, Ohio 44121.

Konkurso laikas. Paskutinė data rankraščiams įteikti -- 1967 liepos 31 diena (vokuose pašto antspaudu data).

Premijos. PLB Valdyba už premijuotąjį tekstą suaugusiųjų chorui skiria 150 dol. ir už premijuotąjį tekstą liuanistinių mokyklų chorui -- 100 dol. Tame pačiam autoriui gali būti skiriamos abi premijos. Premijuotieji tekstai lieka PLB nuosavybė, bet autoriams teikiama laisvė juos dėti į savo poezijos rinkinius.

Premijos įteikiamos 1968 PLB Seime.

motina" ir Mykolo Vilties naujausią poeziją.

Apie Requiem kalbėjo ir pats knygos autorius Vladas Ramojus.

Jo jausmingas, širdingas žodis buvo lyg ta graži rožė visą programą apvainikavusiame rate.

Darbas tik pusiau-kelė, energijos daug, metų našta nedidelė, o užsimojimų kalnai, -- linkėjo kovų draugas Jonas Paštukas, vienas iš mūsų energingųjų kultūros darbuotojų.

Lietuvių operos choras, diriguojant muzikui Dariui Lapinskui, padainavo ištrauką iš operos "Gražina".

Po to žmonių būrys apstojo Vladą Ramojų. Atverstos knygos puslapiuose jis rašė vardus ir pavardes, kiekvienam surasdamas vis naują žodį, naują mintį.

Vytautas Kasnis

Jury komisija. Į konkurso jurij komisiją yra pakviesti ir sutiko įeiti Aldona Augustinavičienė, Vacys Kavaliūnas ir Juozas Stempuzis.

VILNIEČIAI "LIBERALĖJA"...

Ankstesnieji Vilniaus lenkytojai iš Amerikos prieš keletą metų stebėdavosi tenyščiu gatvių švaros priežiūros griežtumu. Ne tiek gėrėdamiesi, kiek nustebę pasakodavo, kaip miliciniškai "rašo tiketus" net už nuorūkos ar degtukų numetimą ant šaligatvio. Amerikoj, mat, dažniausia tik geruoju prašo to nedaryti, arba iš viso niekas į tai nekreipia dėmesio.

Dabar, pasirodo, bent šioj srity, esama žymaus "suli-beralėjimo" ir publikos "su-amerikonėjimo". Kovo 28 d. TIESA rašė:

"Žmogus perėjo gatvę neleistiną vietą, ir tuoj pat pasigirdo milicinko švilpukas... Tačiau, štai, tas pats pilietis nusviedė ant šaligatvio nuorūką, tuščią cigarečių dėžutę, o švilpuko nepasigirdo, nors milicinkas irgi tai matė... Ant šaligatvių -- primėtyta nuorūkų, saldinių popieriukų, dėžučių nuo ledų"... (ELTA)

KIEKYBĖ, BET NE KOKYBĖ...

Kadangi bolševikiškuose planuose ir statistikoje derliai vertinami tik grūdų (vistik kokių) centnerių skaičiais, tai daugelis kolchozų Lietuvoje, stengdamies lengviau pasiekti planuose įrašytus skaičius, ima sėti mažiau rugių, daugiau miežių kadangi miežiai esą grūdingesni už rugius ir greičiau padeda iškopti į pirmutines vietas statistikoje, laimėti pagyrimus ar premijas. VALS-TIEČIŲ LAIKRASTIS (kovo 22) įspėdino, kad tai nėra geriausias ūkininkavimo būdas, bet kartu ir pateikė dar vieną pavyzdį, kaip bolševikinė sistema visus stumia rūpintis visų pirma kiekybe kokybės sąskaiton. (ELTA)

SERGA PUTINAS...

Rašytojas V. Mykolaitis-Putinas vasaras praleidžia Kačerginėje, vasarvietėje prie Nemuno, netoli nuo Kauno. LIT. IR MENAS bal. d. rašė, kad aktorius Laimonas Noreika, iš Vilniaus dramos teatro, Kačerginės ŽIBUTĖS sanatorijos salė skaitė Putino eilėraščius, ir kad tai kačerginėčiams buvęs "naujas susitikimas su poetu". V. Mykolaitis-Putinas šiuo metu Vilniuje. Yra žinių, kad jau kuris metas, dėl ligos neišeinas iš savo buto. (E)

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ!

ANCHOR STEEL & CONVEYOR CO.

OF
DEARBORN, MICH.

URGES YOU TO INVESTIGATE THE FINE OPPORTUNITIES THAT EXIST IN THE RAPIDLY EXPANDING MATERIAL HANDLING INDUSTRY.

ANCHOR HAS BEEN A LEADER IN THE CUSTOM ENGINEERED CONVEYOR FIELD SINCE 1925 AND IS STILL GROWING. WE OFFER YOU A CHANCE TO GROW WITH US, IF YOU CAN MEET THE FOLLOWING MINIMUM REQUIREMENTS:

ESTIMATORS—MECHANICAL ENGINEERING BACKGROUND

DESIGNERS—MECHANICAL OR ELECTRICAL ENGINEER

DRAFTSMEN—MECHANICAL ENGINEERING BACKGROUND

DETAILERS—MECHANICAL DRAWING EDUCATION

CALL OR WRITE

MR. ADE CZARNECKI—VICE PRES. ENGINEERING

MR. GEORGE GARRISH—CHIEF ESTIMATOR

313 — 846-6000

6906 KINGSLEY AVE.

DEARBORN, MICH. 48126

AN EQUAL OPPORTUNITY EMPLOYER

(43-52)

ST. ANTHONY

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribauskas
Executive Secretary

4³/₄%

ON INVESTMENTS
Units of \$100.00
Dividend Checks
Mailed Quarterly

5%

ON BONUS SAVINGS
Units of \$1,000.00
For 3 Years
Dividends Paid
Quarterly
or Compounded

1447 So. 49th Court

CICERO, ILLINOIS

60650

Phone (Area Code 312) 656-6330

HOURS: Mon. 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat. 9-1; Wed. Closed
Savings In By The 10th Of The Month Will Earn From The 1st.

PETKUS

LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

Viešėdami Chicagoje pirkite naujoj modernioj

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

ČIA GĖRIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Asbach Uralt Import. brandy 5th — \$5.49
2. M. & Moore 5 years old
86 proof Whiskey 5th — \$3.19
3. Cointreau Liqueur & Brandy 5th — \$4.95
4. Chateau De PARAMA
New York State Shamp. Bot. — \$2.98
5. French Bordeaux Wine 5th — \$0.98

6. May Wine Imported
From Germany 5th — \$0.98
7. Imported 5 Star Grease Brandy 5th — \$4.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio krašte.

* COUNTY AUDITOR RALPH J. PERK, lietuviams gerai pažįstamas Tautybių Sąjūdžio vadovas, kasmet skelbia viešai savo pajamas. Ir šiais metais jis pristatė viešam paskelbimui savo Income Tax Return formą 1040, iš kurios matosi, kad kartu su žmona pajamų 1966 m. jis turėjo viso 16.989,50 dol.

Skelbdamas savo pajamas, Ralph J. Perk tvirtina, kad "tai yra prisiekusio pareigūno pareiga, nes visuomenė privalo žinoti, kad tie pareigūnai nėra suvaržyti pašalinių išpareigojimų, investicijų ar kitokių sutarčių, varžančių jų pastangas, kurios galėtų būti priešingos mokesčių mokėtojų interesams".

Toliau jis pabrėžia, kad tokie valdžios pareigūnų išpareigojimai ir pajamos šalia pagrindinės algos verčia juos eiti į kompromisus su išpareigojimais, duotais mokesčių mokėtojams. Tuo tarpu jie privalėtų turėti pilną visuomenės patikėjimą skelbiant sa-

vo pajamas ir neslepiančias šalutinių išpareigojimų.

R. J. Perk yra pirmas tokių pareigūnų, skelbiąs viešai savo pajamas. Tuo pačiu jis pašalina įtarimus, kad nematomos pašalinės rankos gali turėti įtakos jo valdomos įstaigos reikalui.

PAIEŠKOJIMAS

Vladas Žickis, gyvenąs Lenkijoje, ieško savo pusbrolio Jono židžiūno, s. Prano. Jo tėvas kilęs iš Alytaus apskritys, gyvenąs Pennsylvanijoje — Macono.

Žinantieji prašomi pranešti Vladiui arba jo draugui neseniai atvykusiam Amerikon. 1089 E. 169 St., Cleveland, Ohio. Telefonas 486-7795.

• Prieš atnaujinami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokesčių paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

• Apdraudus reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

BALANDŽIO 22 D. Šv. Jurgio parapijos komiteto ir Vysk. Valančiaus lit. mokyklos koncertas — balius.

GEGUŽES 7 D. Šv. Kazimiero mokyklos Motinos Dievos minėjimas.

GEGUŽES 13 ir 14 D. Ateitininkų pavasario šventė.

GEGUŽES 20 D. Clevelando jūrų skautų tėvų komiteto parengimas — vaidinimas.

GEGUŽES 28 D. Vysk. Valančiaus lit. mokyklos Aukuro ansamblio metinis koncertas.

BIRŽELIO 25 D. LVS Ramovės gegužinė.

LIEPOS 9 D. Lietuvių Budžių plaukymo diena Neff Rd. uoste, prie N. Liet. parapijos.

RUGSĖJO 2 ir 3 D. Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų suvažiavimas Clevelande.

JAV LB V-sios TARYBOS RINKIMAI

Trečioji rinkiminė apygarda apima šias apylinkes: Clevelando I-ą ir II-ą, Columbus, Detroito, Rochesterio, Buffalo ir Pittsburgho.

Jau paaiškėjo šitie apygardos kandidatai:

BUTKUS Antanas, dr., chemikas, iš Clevelando,
DAUGĖLA Jonas, visuomenininkas, iš Clevelando,
EIDIMTAS Feliksas, visuomenininkas, iš Clevelando
GAILIUŠYTĖ Jūra, chemikė, iš Clevelando,
YUCIUS-JUCEVIČIUS Vytautas, nekilnojamojo turto pardavėjas, iš Pittsburgho,
KAMANTAS Vytautas, inžinierius, iš Clevelando,
KEBLYS Kęstutis, dr., inžinierius, iš Detroito,
KLIMAS Antanas, dr., profesorius, iš Rochesterio,
KOLIČIENĖ Veronika, mokytoja, iš Pittsburgho,
KUTKUS Vytautas, inžinierius, iš Detroito,
MAJASKAS Vytautas, dr., gydytojas, iš Detroito,
MIKONIS Juozas, nekilnojamojo turto pardavėjas, iš Clevelando,
MIKŠYS Povilas, teisininkas, iš Clevelando,
PAUTIENIS Algimantas, inžinierius, iš Clevelando,
PAUŽA Vladas, mokytojas, iš Detroito,
RAMANAUSKAS Vladas, dr., gydytojas, iš Clevelando,
RAZGATIS Pranas, inžinierius, iš Clevelando,
SMETONA Julius, teisininkas, iš Clevelando,
URBONAS Jonas, braižytojas, iš Detroito,
ZAPARACKAS Algis, inžinierius, iš Detroito.

Balsuoti galima ne daugiau kaip už 10 asmenų. Šį kartą mūsų apygardoje kandidatų skaičius dvigubai didesnis, negu kad buvęs IV-sios tarybos rinkimuose 1964 metais.

Labai svarbu, kad ir balsuotojų skaičius, kiek tik galima, paaugtų. Juo labiau, kad leista balsuoti ir per paštą.

Sąmoningai atlikime visi mūsų reikšmingas pareigas gegužės 6 arba 7 dieną.

Kor.

RUGSĖJO 30 D. -- Dirvos metinis balius, Šv. Jurgio parapijos salėje.

SPALIO 21 ir 22 D. Vaidilos teatro pastatymas A. Rūko "Keturį Keliuoninkai".

SPALIO 28 D. Tradicinis "Lithuanian Village" Inc. balius — koncertas.

LAPKRIČIO 4 D. Korp! Neo-Lithuanian metinis balius.

LAPKRIČIO 11 D. LVS Ramovės rengia Kariuomenės šventės Minėjimą

1968

SAUSIO 20 D. Šv. Kazimiero lit. mokyklos "Suktinio" tautinių šokių grupė ir Vaidilos Teatras Nauj. parapijos salėje stato 3 veiksmų baletą-vaidinimą.

DETROIT

SKAITLINGAI DALYVAUKIME L. B-NĖS TARYBOS RINKIMUOSE

Lietuvių B-nės pagrindiniai uždaviniai yra: lietuvių išlaikymas ir Lietuvos nepriklausomybės atstatymas. L. B. yra mūsų tautinės sąmonės ir valios išraiška organizacinių pavidalu. Daugumoje kraštų L. B-nė stovi visos mūsų išeivijos lietuviškų reikalų priešakyje ir todėl nuo jos vidinio susitvarkymo priklauso lietuvių išeivijos organizuota veikla ir bendrai lietuvių išlaikymas.

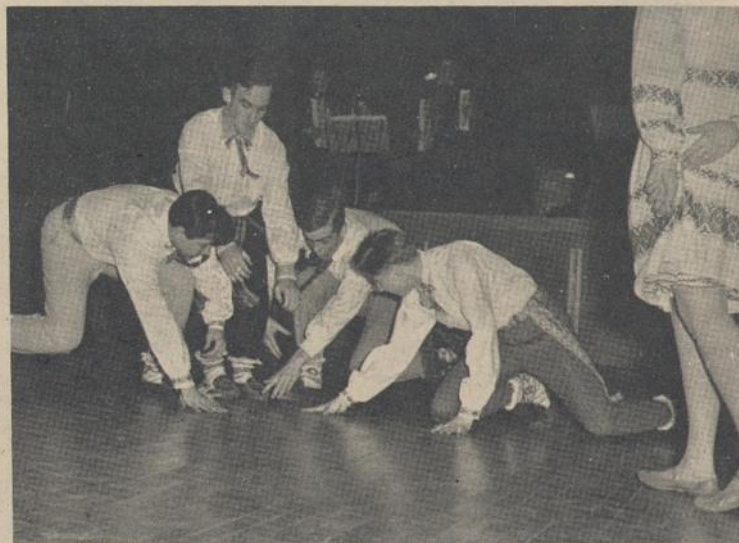
Šiandien stovime prieš JAV Lietuvių Bendruomenės vyriausio organo — Tarybos rinkimus, kurie įvyks š. m. gegužės mėn. 6 ir 7 dienomis. Lietuviška prigimtimi visi esame L. B-nės nariai, nežiūrint kur esame gimę, ar esame atidavę tautinio solidarumo įnašą ar ne. Todėl visi sulaukę aštuoniolikos metų amžiaus, turi teisę balsuoti ir pareigą dalyvauti L. B. Tarybos rinkimuose.

Detroito Apylinkėse priklauso trečiajai L. B. tarybos rinkiminei apygardai, į kurią įeina: Clevelando, Columbus, Detroito, Rochesterio, Buffalo ir Pittsburgho apylinkės. Detroito lietuviai balsuos tikrai už šios apygardos išstatytus kandidatus ir turės teisę pasirinkti ir atiduoti savo balsą už nedaugiau kaip pusę, šios apygardos, išstatytų kandidatų.

Greitu laiku bus paskelbti kandidatai į L. B. Tarybą. Jų tarpe bus ir detroitiečių. Už ką balsuoti yra kiekvieno asmeniškasis reikalas.

Bendruomenei yra reikalingi visi: jaunimas ir senimas. Vyresniųjų išmintis ir patirtis, jaunesniųjų dinamizmas, noras aukotis ir dirbti. Išrinkime tuos, kurie yra atsidavę L. B. idėjai ir su ryžtu ir pasišventimu dirbtų lietuvių darbą.

Detroitiečiai, mokyklose gausiai dalyvauti ir paremti žygį į New Yorką, duosiniai parėmėme Jaunimo Kongresą. Todėl ir šį kartą būkime pirmaujančių eilėse

Vysk. Valančiaus lit. mokyklos Clevelande tautinių šokių grupės šokėjai, išpildant programą.

ir kaip ateis rinkimai, visi juose dalyvausime ir atlikime savo tautinę pareigą. Balsuotojų skaičius parodys kaip yra gyva L. B. idėja Detroito ir kiek mes ją remiame.

J. Urbonas,
Detroito Apylinkės
pirmininkas

PHILADELPHIA

STANKAITYTĖ IR BARAS PHILADELPHIJOJ

Balandžio 1 d. ateitininkai suruošė pavasarinį koncertą, kurį atliko mūsų iškiliai solistai Dana Stankaitytė ir Stasys Baras. Tai buvo dvasios nuskaidrinimo valandėlė ir kartu mūsų visų pasididžiavimas, turint tokius aukšto meninio lygio dainininkus.

Pirmojo koncerto dalygirdėjome lietuvių kompozitorių kūrinius. Stasys Baras išpildė: Vai, kur nužėgiuos — Šimkaus; Liepė tėvelis — Tallat-Kelpšos; Jonušo daina — Karnavičiaus; Aš per naktį — Banaičio. O Dana Stankaitytė padainavo: Vai, gražu — Kačanausko; Oi, laukiau, laukiau — Gailevičiaus; Mano rožė — Kačanausko ir Su skambančia daina — Kačanausko, priedui iš operos Carmen — Bizet sudainuodami duetą.

Antrojo daly abu solistai pasirodė su pasaulinio garso kompozitorių kūrinių. Stasys Baras išpildė tris dalykus iš operų: Andrea Chenier — Giordano; La Gioconda — Ponchielli; Žydė — Halevy, o Dana Stankaitytė — iš operos: Andrea Chenier (La mamma morta) — Giordano; Tosca — Puccini; Turandot (In Questa regia) — Puccini ir ant galo savo koncertą vainikavo duetu iš operos Aida — Verdi. Paskutiniams garsams nuskambėjus, publika triukšmingai plojo ir šaukė pakartoti, ir nors nuo katučių delnai kai kam smarkiai įkaito, bet solistai tiek davė, kiek buvo atseikėta, — atseit kas yra gero, tai ir brangu.

Kiek apgailėtina, kad mūsų sumetimais rengėjai nedrįso rizikuoti koncerto ruošimo sąmatos praplėtimu, aplenkiant tikslą išeiti į margsnę tautybių grupę tam paieškant ir erdvesnę bei akustikos požiūriu tinkamesnę salę ir tuo pačiu supažindinti publiką su mūsų dainininkais. Savo kugeliais, kopūstais ar "kilbasomis" daugeliui čia esame žinomi. Iškilime viešumon tuo, ką geriausio turime. O iš kitos pusės, ir Lietuvos gero vardo reikalui neužmirština pasitarnauti, kaip ir jos laisvei draugų paieškoti. Iškilnesnius parengimus ruošiant dera ne tiek muštis į pelną, kiek žiūrėti, kad galas su galu susivesėtų, o taip pat, kad tas daugiau pasitarnautų mūsų laisvinamos tautos reikalui.

Atrodo, šį koncertą rengiant nepasirūpinta pa-

kviesti čia išeinančios svetimos spaudos korespondentų bei muzikos žinovų. Savo neapdairumu daug kur vis prašau name pro šalį. Argi patys solistai po koncerto nesiūdomauja recenzijomis?

Dar viena smulkmena. Publika koncertu buvo sužavėta, tačiau po koncerto iš jos pačios girdėjosi balsų, kad rengėjai nepakankamai daliai solistus pagerbė! Salės kamputyje prie mažo stalelio vaišino.

Vietos lietuviškoji visuomenė dėkinga ateitininkams už surengimą aukšto lygio koncerto, o solistams linki sėkmės tolimesniuose pasirodymuose.

J. Bubelis

• Bendruomenės Balsui Remti Komitetas ruošia koncertą — vakarą, kuris įvyks šeštadienį, balandžio 29 dieną, 7 val. vakaro Lietuvių Muzikalinėje salėje, 2715 East Allegheny Ave., Philadelphia miesto. Programoje matysime ir girdėsime plačiai žinomą lietuvių akordeonistą Kazį Daubarą ir taipogi Philadelphiaje dar negirdėtą "Žibuoklių" seketą, kurį sudaro šešios ir gražiai atrodančios, ir dar gražiau dainuojančios ponios.

Po koncerto šokiai, užkandžiai, bufetas.

Lietuviškoji visuomenė kviečiama gausiai į šį koncertą atsilankyti. (Sk.)

LIETUVIŲ KŪRINIAI — RUSIJOS INDĖLIS

Bostono THE CHRISTIAN SCIENCE MONITOR balandžio 7 d. įdėjo žiupsnį įspūdžių iš Japonijos (Tokio) įvykusios tarptautinės grafikos meno parodos. Straipsnis iliustruojamas Jono Kuzminskio (dabartinio dailininkų pirmininko Lietuvoje) raiziniu "Anoj pusėj ežero trys liepelės žydėjo" ir estų grafiko Vive Tolli raiziniu, nurodant, kad, tarp kitų, ir tie kūriniai parodoje buvo... RUSIJOS INDĖLIS. Pažymėjusi, kad J. Kuzminskis gimęs "in Batuvale" (atseit, Betygaloj), Lietuvoje, autorė jo grafikoje mato per teiktus... rusų temperamentui būdingus rusiškų pasakų — skazki bruožus... Apie estų dailininką kalbą irgi kaip apie "kitą pasiuntinį iš Rusijos scenos"...

Tai ir nenuostabu, nes į tarptautines parodas (ar sporto varžybas) lietuviai (arba ir estai ar latviai) patenka tik rusiškais etiketėmis pažymėti. Ir į Tokio savo grafikos darbų siųsdami Vilniaus dailininkai veltui džiūgavo, kad, esą, "štai, lietuvių dailė įeina į platųjį pasaulį". Iš-eina, bet rusų pasisavinta. Panašiai, kaip ir į Montrelio parodą siunčiamieji lietuvių menininkų kūriniai (jų tarpe didžiuliai vitražai) arba lietuvių rankomis pagaminti pramonės gaminiai. (E)

HELP WANTED MALE

THE CLEVELAND PNEUMATIC Tool Co.
3784 E. 78 St.
Cleveland, Ohio
341-1700

A Subsidiary of PNEUMO-DYNAMICS Corp.

MACHINISTS TO WORK ON AERO SPACE MISSILE and Aircraft Components
KELLER-HYDROTEL
Contouring and profiling Machines

HORIZONTAL BORING MILLS

TURRET LATHES

GAP TURRET LATHES

ENGINE LATHES

MILLING MACHINES

RADIAL DRILLS

NUMERICAL CONTROLLED MACHINES

GAUSITE GERĄ VALANDINĮ ATLYGINIMĄ IR VISUS PRIEDUS

Interviewing Hours

8:15 A.M. to 5 P.M.

OR CALL

341-1700

for an interview convenient for you.

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND
HOME and REMODELING LOANS
... INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• **Dirvos novelės konkurso** jau prisiūtos 2 novelės — "Romanas Konkursui" ir "Atsargiai". Terminas novelių prisiuntimui baigiasi balandžio 30 d.

Konkurso dalyvus prašome nedelsti su novelių prisiuntimu ir atkreipti dėmesį į Dirvoje skelbiamas konkurso taisykles.

• **Dr. J. K. Valiūnas**, Vliko pirmininkas, Romoj matėsi su Lietuvos Diplomatiškos šefu S. Lozoraičiu ir lankėsi pas Vatikano valst. sekretorių kardinolą Cicognani.

• Šveicarijoje Vliko pirmininkas matėsi su dr. A. Geručiu, Vokietijoje — su dr. P. Karveliu. Po Romos, lankėsi Madride ir atvyko į Paryžių. (E)

• **Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Valdyba** prašo: skyrių valdybas prieš Sąjungos seimą atsišaukti su Sąjungos išdėstytu iš surinkto nario mokesčio. Taip pat prašo skyrių Valdybas paskirti seimo reikalams auką, ir jei galima, ją atsiųsti iš anksto Sąjungos išdėstymui arba ją įteikti Seimo metui.

• **Seimui rengti komisija** prašo visų skyrių valdybas pranešti vykstančių į Seimą sąrašus iš anksto — nes viešbutyje reikia rezervuoti banketui vietas. Į banketą bilietus prašome įsigyti iš anksto. Kaina \$10.00 vienam asmeniui.

NEW YORK

VIEŠNIA IŠ CHICAGOS

Newyorkietės su nekantrumu laukia atvykstant Nijolės Lipčiūtės-Manelienės į

New Yorko madų parodą, įvykstančią balandžio 30 d., sekmadienį, 2 val. p. p. La Cordon Bleu salėje. Čia ji demonstruos savo pasirinktus rūbus pirmą kartą New Yorke.

N. Manelienė yra plataus mąsto modeliotoja priklausanti, tarp kitų profesinių organizacijų ir Mannequin's Guild, — didelį prestižą turinčiai profesinių modelių organizacijai. Nijolės lietuviškas vardas yra gerai žinomas pasaulio rūbų projektuotojam ir jų salionam. N. Manelienė yra demonstravusi Jacqueline Kennedy išgarsinto Oleg Cassini rūbų rinkinius. Ji taip pat dirba su tokiom rūbų žvaigždėm kaip Norman Norell, Bill Blass, Estevez, Adele Simpson, Geoffrey Beane, Pauline Trigere ir kt. Be to, ji yra laikoma specialiste vestuvinių rūbų modeliavi-me.

Vien tik rūbų modeliavime betgi N. Manelienės talentas dar nesibaigia. Ji yra fotografuojama žurnalams ir laikraščiams. Su ja yra sukamos televizijos reklamų Eastern Airlines, Clairol ir New Dawn kosmetika, suminant vos kelias. Ji demonstravo Harry Winston firmos brangakmenių papuošalus ir dirbo Elizabeth Arden kosmetikos grožio salione.

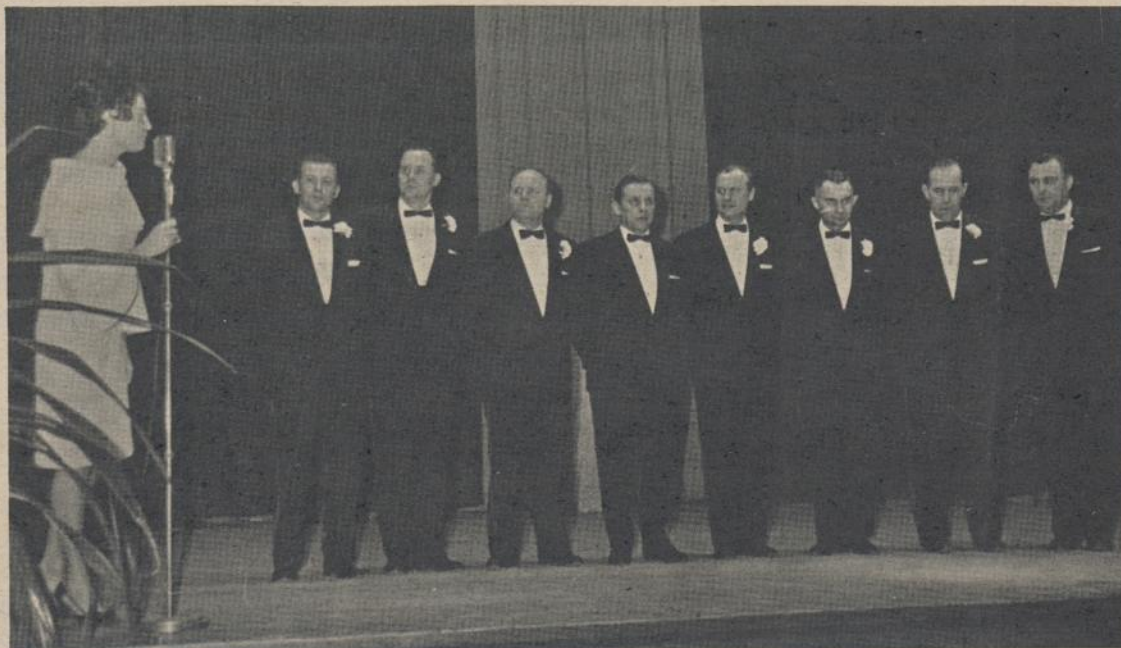
Džiugu mums, kad mūsų madų parodai yra rodomas didelis susidomėjimas, tiek iš modeliotojų, tiek iš žiūrovų. Be viešnios iš Chicago, parodoje dalyvaus didelis būrys gražių lietuvių modeliotojų iš New Yorko apylinkės. Taip pat bus rodoma chicagietės Monikos Kripkauskienės su projektuotų rūbų kolekcija. Tad nepraleiskime šios progos maloniai praleisti popietę, paremti Dainavos jaunimo stovyklą, pasisemti naujų idėjų ateinančiam pavasariui, ir pasigrožėti mūsų lietuviškais žiedais. Skambinkite dabar ir užsistatykite sau bilietus, kurių pernai pritrūko. Tel. J. Kiaunienė — OL 7-0350.

(rjb)
(Sk.)

METINIS BATUN SUSIRINKIMAS

Baltic Appeal to the United Nations, sutrumpintai BATUN vadinama baltiečių organizacija, savo metiniam susirinkimui renkas balandžio 22 ir 23 d. New Yorke.

Šeštadienį, balandžio 22 d., Jager House Gold salėje, 1253 Lexington Avenue (prie 85 gt.) atstovai aptars eilę organizacinių klausimų ir svarstys aktualiuosius baltiečių bendradar-

Balandžio 8 d. Jaunimo Centre Chicagoje, New Yorko vyrų oktetas vadovaujamas muz. A. Mrozinsko, koncertavo N. Pr. Marijos seserų Kongregacijos Chicago remėjų suruoštamame koncerte. Perpildyta Jaunimo Centro salė didžiausiu entuziazmu sutiko New Yorko oktetą ir davė gražaus pelno senelių namų statybai Putname, tuo labiau, kad ir oktetas atsisakė nuo honoraro namų naudai. Po koncerto Ona Gradinskienė dalyviams suruošė puikią vakarienę. Nuotraukoje viršuje: M. Remienė dėkoja oktetui, Apačioje vakariinės metu muz. A. Mrozinskas, N.P. Marijos seserų Chicago skyriaus pirm, ir vyr. koncerto organizatorė Marija Remienė, vakariinės mecenatė Ona Gradinskienė ir dr. Leonas Kiaučelinas. V.A. Račkausko nuotrauka

biavimo reikalus, liečiančius, pvz., sutarimą dėl Rezoliucijų Komiteto tolimesnės veiklos, informacijos apie JTO baltiečių leidiniuose reikalu ir kt. ateities veiklos klausimus. Ta proga bus diskutuojami ir BATUN atlikti darbai ir renkami nauji valdomieji organai.

Šiame posėdyje dalyvauja tik BATUN nariai.

Sekmadienį, balandžio 23 d. susirinkimas vyks Statler-Hilton viešbutyje (7th Ave., prie 33 gt.), kur kviečiama dalyvauti ir visuomenė.

Pradžioje susirinkimo (10 val. ryto) bus aptariami BATUN veiklos finansavimo klausimai. 2 val. p. p. posėdis prasidės vadovaučių Baltijos tautų veikėjų žodžiu. Sekančiu klausimu dienotvarkėje numatyti politiniai reikalai, kuriems diskutuoti kviečiami ir sveitimų valstybių ambasadoriai prie JTO. Iš jų... jau atsisakė dalyvauti Anglijos ambasadorius Lord Caradon, norėdamas išvengti diskusijų dėl britų vyriausybės susitarimų su Kosyginu.

Balandžio 22 d., šeštadienį, 6:30 val. vak. ruošiamas lietuvių solistų koncertas ir šokiai Maspeth parapijos salėje.

BENDROVĖ LITAS AUGA

Prieš keletą metų New Yorke įsteigta bendrovė Litas įsigijo Chicagoje už ketvirtį milijono namus. Tai bendrovės pirmas į nekilnojamą turtą investavimas. Ir New Yorko apylinkėje uoliai ieškoma įsigijimui namų. Litas didžiausią turto dalį skiria paskoloms. Vertybės popierių rinkoje irgi dalyvauja investuodama perkant gerų bei žinomų bendrovių akcijas. Bendrovė Litas metai iš metų auga, mokėdama akcininkams aukštus dividendus. Šiuo metu bendrovė turi didelį lietuvių tarpe pasitikėjimą, nes eilė asmenų įdėjo tūkstantines sumas santau-pų formoje už ką gauna

aukštus procentus. Dabar bendrovės metinė apyvarta siekia keletą šimtų tūkstančių dolerių. (as)

• **New Yorko Lietuvių Teatro "Pypkės"** ir "Barzdos" spektakliui muziką pritaikė Dalia Juknevičiūtė, dekoracijos Albino Elksaus ir Romo Viesulo. Spektaklis įvyksta balandžio mėn. 29 d., šeštadienį, 8 v. v. 85-05 Van Wyck Junior High School, Jamaica, N. Y. Visuomenė maloniai kviečiama atsilankyti.

LOS ANGELES

• **E. Bertulienė** kovo 22 d. buvo iškilmingai premijuota United Air Lines bendrovės, kaip viena iš geriausių tarnyboje ("for outstanding service"). Buvo premijuojami 50 tarnautojų, atrinktų iš 41,000 tarnautojų skaičiaus.

Skatyk ir platink
DIRVĄ

• **Ben. Zabelos romanų Klaida**, kurios ištraukos tilpo Dirvoje, gauta **platinimui**. Kaina 3 dol. Užsisakant paštu, prašom prijungti 25 c. pašto išlaidoms. Užsisakykite Dirvos adresu: 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

CHICAGO

• **Kostas Čepaitis**, Balso Chicago apskr. išdėstymas, baigus vąj ir sutvarkius apyskaitas, pasiuntė į Brooklyną Balso centrui paskutinį čekį. Tuo būdu, centras gavo šelpai \$19,121. Vąj vykdė pati apskrities valdyba.

• **Valerijonas Šimkus**, vilnietis, atšventęs 60 m. sukaktį, užgūdintas Vilniaus krašto lietuvių kovotojas, aktyviai reiškiasi lietuvių organizacijose: BALFe, Polit. Kalinių S-goje, SLA, namų sav. ir kt.

Pažymėtina, kad jis yra Vilniaus Krašto Lietuvių S-gos steigėjas, ilgametis (ir dabartinis) Chicago sk. pirmininkas ir C. V. vice-pirmininkas.

Šiuo metu V. Šimkus taip pat yra "Laisvosios Lietuvos" leidėjas ir vienas iš redaktorių kolegijos narių.

Sukaktuvininkui lietuvių visuomenė linki sveikatos, sėkmės ir Tėvynės laisvės rytojaus.

• **Dail. V. Ramonis** ruošia savo meno parodą Balzoko Kultūros Muziejuje

nuo balandžio 16 d. iki gegužės 6 d. Galerijos valandos nuo 1 iki 4:30 p. p. kiekvieną dieną.

• **Dalia ir švytrius Gotceitai**, Chicagoje, kovo 30 d., susilaukė sūnaus Pauliaus-Tomo. Namuose džiaugiasi jo mažoji sesutė Julija Janina bei seneliai Benokraičiai Clevelande ir M. Gotceitienė.

• **LB Chicago Apygardo valdyba** prašo visų LB Apylinkių, kad jos įsijungtų į bendruomenės valandėlės išlaikymą Margočio radijo programoj, prisijunčiant savo įrengtuosius programą 15 min. laiko ir piniginę paramą \$15.00. Iki šiol įsijungė tik viena Marquette Parko LB Apylinkė. Šią naštą turėtų padėti nešti visos apylinkės, kur kiekviena turi progos pagarsinti savo darbus ir veiklą.

• **Naują Balso Chicago apskrities valdybą** sudaro: A. Gintneris, K. Čepaitis, F. Sereičikas, K. Repšys, A. Stankus, Ign. Daukus, V. Diminskis, A. Ramonis ir Balsaitytė. Kontrolės Komisiją: K. Bružas, Pr. Šulas ir Dambrasukas.

ARGENTINA

SESELŲ KAZIMIERIEČIŲ SIDABRINĖ SUKAKTIS

Lietuvių kolonija kartu su lietuvių parapija kovo 5 d. pagerbė Seseles Kazimierėtes, švenčiant jų 25 metų sukaktį Argentinoje nuo jų veiklos pradžios mokykloje. Lygiai 10 val. Aušros Vartų bažnyčioje buvo atlaikytos sudėtinės mišios. Giedoją šv. Cecelijos choras.

Parapijos salėje vyko minėjimas, išklausančią programą, kurią atliko šv. Cecelijos choras, vadovaujant muz. Rymavičiui.

"Atžalyno" ansamblis, vadovaujamas St. Balinskienės ir Suzanos Vanagaitės, atliko gražų scenos vaizdėlį "Dėdės Derlius". Laikė programos seseles sveikino: šv. Cecelijos choro vardu Vanagaitė, Radijo valandėlės vardu K. Misiūnas, Liet. Centro pirm. A. Jasutis. Argentinos Lietuvių Bendruomenės vardu Ign. Padvalskis ir kiti.

Seselių nuveiktus darbus labai gražiai apibūdino Z. Juknevičius, Radijo Valandėlės "Lietuvos Aidai" vadovas.

Visų Seselių vardu sveikintojams dėkojo Motina Adorata, Seselių Generolė.

Programai pasibaigus sekė užkandžiai gražioje nuotakoje. Pabaigoje visi seselės sugiedojė Ilgiausių Metų. Programai vadovavo Suz. Vanagaitė.

Juozas Šiušis

• **Viešintose** (netoli nuo Anykščių) šiomet žada pradėti statyti televizijos siustuvą. Tik jam pradėjus veikti, rytinėje bei šiaurinėje Aukštaitijoje bus galima matyti televizijos programas iš Vilniaus. (E)

Mylimam Tėvui ir Uošviui

Lietuvoj mirus,

mieliems bičiuliams

FELICIJAI GAIDELIENEI

ir komp.

JULIUI GAIDELIUI

reiškiame gilią užuojautą,

dalyvaujam jų gedule.

**M. ir J. Kapočiai
A. ir Vl. Mickūnai
A. ir St. Santvarai**

RŪTOS ANSAMBLIO 25 METŲ JUBILIEJINIS KONCERTAS

balandžio 22 d., 7 val. vakaro

Baltimorėj, Lietuvių salė, 851-853 Hollins St.

Rengia **A. L. Taut. S-gos 8-tas skyrius**

Maloniai kviečiami Washingtono, Philadelphijos ir Elizabetho lietuviai.